

**CHARLES UNIVERSITY
FACULTY OF EDUCATION
Department of English Language and Literature**

BACHELOR THESIS

A translation of two English short stories

Překlad dvou anglických povídek

Štěpán Pelán

Supervisor: Doc. PhDr. Josef Grmela, Csc.

Specialization in education

English – Social sciences

DECLARATION:

I hereby declare that this bachelor thesis, titled “**A Translation of two English short stories**”, is the result of my own work and that I used only the cited sources.

Prague, April 11th, 2017

.....

ACKNOWLEDGEMENTS:

I would hereby like to thank Doc. PhDr. Josef Grmela, Csc. for his time, patience, valuable advice and supervision regarding the compilation of this bachelor thesis.

Abstract

This BA thesis is focused on the translation of two short stories by V.S. Pritchett and their stylistic analysis. The thesis consists of the practical and the theoretical part. The outcome of the former is the side-by-side translation. The latter lays emphasis on differences between Czech and English in terms of morphology, lexicology and syntax and various problems and the peculiarities one might come across while translating a longer text.

Key Words

Acronym, analysis, idiom, lexical aspect, morphological aspect, phrasal verbs, Pritchett, syntactic aspect, translation

Abstrakt

Tato bakalářská práce se zabývá překladem dvou povídek od V.S. Pritchetta a následně jejich stylistickou analýzou. Práce se skládá z praktické a teoretické části. Praktická část je ve formě překladu, teoretická se pak soustředí zejména na rozdíly mezi češtinou a angličtinou, co se týče morfologie, lexikologie a syntaxe, stejně tak různých dalších problémů a specifik, na které může překladatel při své práci narazit.

Klíčová slova

Akronym, analýza, frázová slovesa, idiom, lexikální aspekt, morfologický aspekt, Pritchett, překlad, syntaktický aspekt

1 TABLE OF CONTENTS

1	TABLE OF CONTENTS	1
2	Introduction.....	2
3	V. S. Prichett – Smysl pro humor.	3
4	V. S. Prichett – Velký nápad s malou vadou.	30
5	Stylistic analysis.....	47
5.1	Morphological aspect	47
5.1.1	Tenses	47
5.1.2	Category of definiteness.....	48
5.1.3	Aspect	49
5.1.4	Modality.....	49
5.1.5	Possessive pronouns.....	50
5.2	Lexical aspect.....	51
5.2.1	Proper nouns.....	51
5.2.2	Names of places.....	52
5.2.3	Idioms	52
5.2.4	Phrasal verbs.....	53
5.2.5	Fixed expressions and collocations.....	54
5.2.6	Colloquialisms.....	54
5.2.7	Deliberate omission.....	55
5.2.8	Acronyms	56
5.2.9	Measures	56
5.2.10	Currency.....	57
5.2.11	Reformulation.....	58
5.3	Syntactic aspect.....	59
5.3.1	Subject.....	59
5.3.2	Negation	59
5.3.3	Passive voice	61
5.3.4	Reporting clauses.....	62
5.3.5	Participle	63
5.3.6	Long sentences	64
5.3.7	Functional sentence perspective.....	64
6	Conclusion	66
7	Sources:.....	67

2 Introduction

The principal reason for choosing translation for my bachelor thesis was to try for once a serious work as a translator. I always believed it was a walk in a park, yet a friend of mine, a professional translator, kept goading me into trying it myself. I accepted the challenge and subsequently had to admit how terribly wrong I had been.

In terms of the choice of the book I was confined to those which had not yet been translated. Provided that none of my favourite authors and pieces could be used, I had to dig deeper.

Eventually, I found what I was looking for. I came across the short story “Sense of Humour”, which I found both funny and thought-provoking, also slightly ironic, which I always enjoy in a story.

Sir Victor Sawdon Pritchett (1900- 1997) was a British novelist, short-story writer and a literary critic known throughout his long writing career for his ironic style and his lively portraits of middle-class life.¹

The thesis consists of a practical and a theoretical part. The latter is divided into three parts and lays emphasis on differences between Czech and English in terms of morphology, lexicology and syntax and the various problems and peculiarities one might come across while translating.

---

¹ *Brittanica: V.S. Pritchett* [online]. [cit. 2017-02-10]

3 V. S. Prichett – Smysl pro humor

It started one Saturday. I was working new ground and I decided I'd stay at the hotel the week-end and put in an appearance at church.

“All alone?” asked the girl in the cash desk.

It had been raining since ten o'clock.

“Mr Good has gone,” she said. “And Mr Straker. He usually stays with us. But he's gone.”

“That's where they make their mistake,” I said. “They think they know everything because they've been on the road all their lives.

“You're a stranger here, aren't you?” she said.

“I am,” I said. “And so are you.”

“How do you know that?”

“Obvious,” I said. “Way you speak.”

“Let's have a light,” she said.

“So's I can see you,” I said.

That was how it started. The rain was pouring down on to the glass roof of the office.

She'd a cup of tea steaming on the register. I said I'd have one, too. “What's it going to be and I'll tell them,” she said, but I said just a cup of tea.

“I 'm T.T.,” I said. “Too many soakers on the road as it is.”

Začalo to jednou v sobotu. Pracoval jsem na něčem novém a rozhodl se, že ten víkend zůstanu v hotelu a ukážu se lidem v kostele.

„Sám?“ zeptala se dívka na recepci.

Pršelo už od deseti hodin.

„Pan Good odešel,“ řekla. „A pan Straker taky. Obvykle zůstává s námi. Ale teď už je pryč.“

„A to je chyba,“ prohlásil jsem. „Myslí si, že ví všechno, protože jsou celý svůj život na cestě.“

„Nejste zdejší, že ne?“ zeptala se.

„Nejsem,“ odpověděl jsem. „Ani vy ne.“

„Jak to víte?“

„Je to zřejmé z toho, jak mluvíte.“

„Co kdybych rozsvítila“, nadhodila.

„Ať na vás vidím“, přitakal jsem.

A tak to začalo. Lilo jako z konve a kapky padaly na skleněnou střechu recepcce.

Na kase byl položený hrnek s vařícím čajem. Řekl jsem, že bych si taky šálek dal.

„Řekněte mi, co si k tomu dáte a já pro to pošlu“, ale já jsem požádal jen o čaj.

„Jsem abstinent. Už takhle dost řidičů pije.“

I was staying there the week-end so as to be sharp on the job on Monday morning. What's more it pays in these small towns to turn up at church on Sundays, Presbyterians in the morning, Methodists in the evening. Say "Good morning" and "Good evening" to them. "Ah" they say. "Church-goer! Pleased to see that! T.T., too." Makes them have a second look at your lines in the morning. "Did you like our service, Mister—er—er? "Humphrey's my name." "Mr Humphrey." See? It pays. "Come into the office, Mr Humphrey," she said, bringing me a cup. "Listen to that rain."

I went inside.

"Sugar?" she said.

"Three," I said. We settled to a very pleasant chat. She told me all about herself, and we got on next to families.

"My father was on the railway," she said.

"The engine gave a squeal" I said. "The driver took out his pocket-knife and scraped him off the wheel."

"That's it," she said. "And what is your father's business? You said he had a business." "Undertaker," I said.

"Undertaker?" she said.

"Why not?" I said. "Good business. Seasonable like everything else. High class undertaker," I said.

Zůstal jsem přes víkend, abych byl v pondělí ráno v práci ve formě. Navíc se v těchto malých městech vyplatí ukázat se v neděli v kostele - Presbyteriáni ráno, Metodisti večer. Řeknete jim „dobré ráno“ a „dobrý večer“. Oni řeknou „věřící! To rádi vidíme! Také abstinent“. „Líbila se vám naše mše, pane...?“ „Jmenuju se Humphrey.“ „Pan Humphrey.“ Vidíte? Vyplácí se to.

„Pojďte dovnitř, pane Humphrey“, pobídla mě a nesla mi šálek. „Poslouchejte ten déšť“.

Vešel jsem.

„Cukr?“ „Tři“, odvětil jsem.

Dali jsme se do velmi příjemného hovoru. Řekla mi o sobě všechno a pak došlo na rodiny.

„Můj otec byl na dráze“, vyprávěla.

„Lokomotiva zapískala“, pronesl jsem.

„Strojvůdce vytáhl svůj kapesní nožik a oškrábal ho o kolo“.

„Přesně tak“, pokývala. „A co dělá váš otec? Říkal jste, že měl byznys.“ „Má pohřební službu.“

„Pohřební službu?“

„Proč ne?“ „Jako podnikání to není špatné. Slušné jako cokoliv jiného. Je ve svém oboru třída.“

She was looking at me all the time wondering what to say and suddenly she went into fits of laughter.

“Undertaker,” she said, covering her face with her hands and went on laughing.

“Here,” I said. “What’s up?”

“Undertaker!” she laughed and laughed.

Struck me as being a pretty thin joke.

“Don’t mind me,” she said. “I’m Irish.”

“Oh, I see,” I said. “That’s it, is it? Got a sense of humour.”

Then the bell rang and a woman called out “Muriel! Muriel!” and there was a motor bike making a row at the front door.

“All right,” the girl called out. “Excuse me a moment, Mr Humphrey,” she said.

“Don’t think me rude. That’s my boyfriend. He wants the bird turning up like this.”

She went out but there was her boyfriend looking over the window ledge into the office. He had come in. He had a cape on, soaked with rain, and the rain was in beads in his hair. It was fair hair. It stood up on end. He’d been economizing on the brilliantine. He didn’t wear a hat. He gave me a look and I gave him a look. I didn’t like the look of him. And he didn’t like the look of me. A smell of oil and petrol and rain and mackintosh came off him. He had a big mouth with thick lips. They were very red. I recognized him at once as the son of the man who ran the Kounty Garage.

Celou dobu se na mě dívala a přemýšlela, co říct, najednou se však dala do smíchu.

„Pohřebák“, opakovala a zakrývala si rukama rozesmátý obličej.

„No tak, co je?“

„Pohřebák!“ smála se dál a dál. Přišlo mi to jako slabý vtíp.

„To nic“, řekla konečně.“ „Vždyť jsem Irka.“

„Ach tak. To je tím, že?“ Máte smysl pro humor.

V tom se rozezněl zvonek a nějaká žena vykřikla „Muriel! Muriel!“ a pak se u předních dveří s rachotem objevila motorka.

„No jo“, zahlaholila dívka. „Omluvte mě na moment, pane Humphrey.“ „Neberte to zle. To je můj přítel. Rád se zjeví zčista jasna.“

Vyšla ven, zatímco její přítel se díval přes okenní římsu a vešel dovnitř. Měl na sobě promočenou kápi a pramínky vody mu stékaly po vlasech. Měl blond vlasy, na koncích odstáté. Očividně se nažil ušetřit na kosmetice. Neměl klobouk. Podívali jsme se na sebe. Nelíbil se mi a ani já jsem se nelíbil jemu. Byl z něj cítit pach benzínu, deště a pláštěnky. Měl velkou pusku a velmi červené, tlusté rty. Poznal jsem ho hned jako syna muže, jenž vlastnil garáž v Kounty.

I saw this chap when I put my car away. The firm's car. A lock-up, because of the samples. Took me ten minutes to ram the idea into his head. He looked as though he'd never heard of samples. Slow—you know the way they are in the provinces. Slow on the job.

“Oh, Colin,” says she. “What do you want?”

“Nothing,” the chap said. “I came in to see you.”

“To see me?”

“Just to see you.”

“You came in this morning.”

“That's right,” he said. He went red. “You was busy,” he said.

“Well, I 'm busy now,” she said.

He bit his tongue, and licked his big lips over and took a look at me. Then he started grinning.

“I got the new bike, Muriel,” he said. “I've got it outside.”

“It's just come down from the works,” he said.

“The laddie wants you to look at his bike,” I said. So she went out and had a look at it. When she came back she had got rid of him.

“Listen to that rain,” she said.

“Lord, I 'm fed up with this line,” she said.

“What line?” I said. “The hotel line?”

“Yes,” she said. “I 'm fed right up to the back teeth with it.”

“And you've got good teeth,” I said.

Uviděl jsem toho chláпка, když jsem zaparkoval firemní auto do garáže. To kvůli vzorkům. Trvalo to deset minut, než jsem mu tu myšlenku vtloukl do hlavy. Vypadal, jako kdyby nikdy neslyšel o vzorcích. Pomalejší – jak často vidláci bývají. Pomalu jim to pálí.

„Co tu chceš, Coline?“ zeptala se ho.

„Nic. Přišel jsem se za tebou podívat.“

„Podívat?“

„Jen tak.“

„Však jsi tu byl dneska ráno.“

„To jo,“ začervenal se. „Měla jsi práci.“

„A mám ji i teď.“

Skousl jazyk, olízl si své velké rty a podíval se na mě. Pak se začal zubit.

„Mám tu novou motorku, Muriel.“ „Stojí venku.“

„Vezu ji rovnou z dílny.“

„Mladej chce, aby ses podívala na jeho motorku,“ prohodil jsem. Tak vyšla ven a podívala se na ni.

Zbavila se ho a dovnitř se vrátila sama.

„Poslechněte si ten déšť,“ řekla.

„Bože, jak já nesnáším tuhle práci,“ povzdychla si.

„Myslíte tu v hotelu?“

„Ano. Mám toho fakt plný zuby“.

„A vy máte zuby dobré.“

”There’s not the class of person there used to be in it,” she said. “All our family have got good teeth.”

“Not the class?”

“I’ve been in it five years and there’s not the same class at all. You never meet any fellows.”

“Well,” said I. If they’re like that half-wit at the garage, they’re nothing to be struck on. And you’ve met me”

I said it to her like that.

“Oh,” says she. “It isn’t as bad as that yet.”

It was cold in the office. She used to sit all day in her overcoat. She was a smart girl with a big friendly chin and a second one coming and her fore-head and nose were covered with freckles. She had topper-coloured hair too. She got her shoes through the trade from Duke’s traveller and her clothes, too, off the Hollenborough mantle man. I told her I could do her better stockings than the ones she’d got on. She got a good reduction on everything. Twenty-five or thirty-three and a third. She had her expenses cut right back. I took her to the pictures that night in the car. I made Colin get the car out for me.

“That boy wanted me to go on the back of his bike. On a night like this,” she said.

“Oh,” she said, when we got to the pictures. “Two shillings’s too much. Let’s go into the one-and-sixes at the side and we can nip across into the two-shillings when the lights go down.”

„Lidi tu už nemají takovou úroveň jako dřív,“ pokračovala. „Všichni v naší rodině mají dobrý chrup.“

„Nemají úroveň?“

„Jsem tu už 5 let a zdaleka to není to, co bývalo. Nikdy tady nepotkáte žádné chlapy.“

„No jo. Pokud jsou jako ten moula z garáže, tak vážně za moc nestojí. Ale zato jste potkala mě.“

Takhle jsem jí to řekl.

„Není to tak špatné,“ opáčila.

V recepci byla zima. Celé dny seděla ve svém zimníku. Byla to chytrá dívka s velkou, vcelku milou bradou, pod kterou se už rýsovala další. Její čelo a nos byly pokryty pihami. Měla také rezavé vlasy. Boty si zřejmě koupila od Duka a šaty v textilu v Hollenborough. Řekl jsem jí, že bych jí mohl sehnat lepší punčochy než ty, které měla. Ale všechno jí připadalo málo levné. Měla přísný rozpočet. Vzal jsem ji ten večer autem do kina. Poslal jsem Colina, aby mi ho připravil.

„Ten kluk chtěl, abych s ním jela na motorce. Takhle v noci.“

Když jsme dorazili do kina, nezdála se jí cena vstupenek. „Dva šilinky jsou moc. Pojdme na místa za jeden šilink a šest pencí a až zhasnou světla, přelezeme na místa za dva šilinky.“

“Fancy your father being an undertaker,” she said in the middle of the show. And she started laughing as she had laughed before.

She had her head screwed on all right. She said:

“Some girls have no price once the lights go down.”

Every time I went to that town I took a box of something. Samples, mostly, they didn't cost me anything.

“Don't thank me,” I said. “Thank the firm.”

Every time I took her out I pulled the blinds in the back seat of the car to hide the samples. That chap Colin used to give us oil and petrol. He used to give me a funny look. Fishy sort of small eyes he'd got. Always looking miserable. Then we would go off. Sunday was her free day. Not that driving's any holiday for me. And, of course, the firm paid. She used to take me down to see her family for the day. Start in the morning, and taking it you had dinner and tea there, a day's outing cost us nothing. Her father was something on the railway, retired. He had a long stocking somewhere, but her sister, the one that was married, had had her share already.

He had a tumour after his wife died and they just played upon the old man's feelings. It wasn't right. She wouldn't go near her sister and I don't blame her, taking money like that.

„Tvůj otec je hrobník, to je pěkný,“ řekla uprostřed filmu a začala se smát jako předtím. Uměla používat hlavu. „Některé holky nemají žádnou hrdost, když zhasnou světla,“ pronesla.

Pokaždé, když jsem do města jel, vzal jsem s sebou krabici něčeho. Většinou vzorků, protože mě nic nestály.

„Neděkuj mně, děkuj firmě.“

Vždycky, když jsem ji vzal ven, zatáhl jsem závěsy vzadu v autě, abych zakryl vzorky. Ten chlápek Colin nám dával olej a benzín. Díval se na mě vždycky tak zvláště. Měl takové malé rybí oči a vždycky vypadal hrozně. A pak jsme vyrazili, sobota byl její volný den. Ne, že bych si řízení nějak užíval, ale firma samozřejmě platila. Brávala mě k nim domů. Přijeli jsme ráno, a když jsme si tam dali i večeři a čaj, den nás nic nestál. Její otec dělal něco na dráze, než odešel do důchodu. Měl někde ulité peníze a její sestra, ta vdaná, zrovna tak.

Dostal nádor, když jeho žena zemřela a ona mu zahrála na city. To se nedělá. Se svou sestrou nechtěla nic mít a já se jí nedivím.

Just played upon the old man's feelings.
Every time I was up there Colin used to come in looking for her.
“Oh, Colin,” I used to say. “Done my car yet?” He knew where he got off with me.
“No, now, I can't, Colin. I tell you I 'm going out with Mr Humphrey,” she used to say to him. I heard her.
“He keeps on badgering me,” she said to me.
“You leave him to me,” I said.
“No, he's all right,” she said.
“You let me know if there's any trouble with Colin,” I said. “Seems to be a harum-scarum sort of half-wit to me,” I said.
“And he spends every penny he makes,” she said.
Well, we know that sort of thing is all right while it lasts, I told her, but the trouble is that it doesn't last.
We were always meeting Colin on the road. I took no notice of it first of all and then I grew suspicious and awkward at always meeting him. He had a new motor bicycle. It was an Indian, a scarlet thing that he used to fly over the moor with, flat out. Muriel and I used to go out over the moor to Ingley Wood in the firm's Morris — I had a customer out that way.
“May as well do a bit of business while you're about it” I said.
“About what?” she said.
“Ah ha!” I said.
“That's what Colin wants to know,” I said.

Takhle přijít k penězům – zahrát na city starému muži.
Pokaždé, když jsem tam byl, Colin přišel a sháněl se po ní.
„Coline, už máš hotové moje auto?“ ptal jsem se. Věděl, jak to mezi sebou máme.
„Teď ne Coline. Jdu ven s panem Humphreym“, říkala mu často.
„Nedá mi pokoj“, povzdychla si.
„Postarám se o něj“, odvětil jsem.
„Ne, to je v pořádku.“
„Dej mi vědět, kdyby s ním byly nějaké potíže“ „Působí na mě jako potrhlej trouba.“
„A on utratí každěj halíř, co vydělá,“ přihodila.
To známe, pokud je peněz dost, je vše v pořádku, jenže ony nevydrží.
Colina jsme vždycky cestou potkávali. Nejdřív jsem si toho nevšímal, ale časem mi přišlo podezřelé ho pořád potkávat. Měl novou motorku. Byl to Indián, pěkně červený. Doslova s ním lítal po vřesovišti. S Muriel jsme přes vřesoviště jezdívali do Ingley Wood firemním Morrisem – měl jsem tím směrem zákazníka.
„Bych mohl klidně udělat nějakěj obchod, když jsme u toho,“ prohodil jsem.
„U čeho?“
„Jo tak!“ svitlo mi.
„To chce Colin vědět.“

Sure enough, coming back we'd hear him popping and backfiring close behind us, and I put out my hand to stop him and keep him following us, biting our dirt.

"I see his little game," I said. "Following us."

So I saw to it that he did follow. We could hear him banging away behind us and the traffic is thick on the Ingley road in the afternoon.

"Oh, let him pass," Muriel said. "I can't stand those dirty things banging in my ears."

I waved him on and past he flew with his scarf flying out, blazing red, into the traffic. "We're doing 58 ourselves," she said, leaning across to look.

"Powerful buses those," I said. "Any fool can do it if he's got the power. Watch me step on it."

But we did not catch Colin. Half an hour later he passed us coming back. Cut right in between us and a lorry—I had to brake hard. I damn nearly killed him. His ears were red with the wind. He didn't wear a hat. I got after him as soon as I could but I couldn't touch him.

Nearly every week-end I was in that town seeing my girl, that fellow was hanging around. He came into the bar on Saturday nights, he poked his head into the office on Sunday mornings. It was a sure bet that if we went out in the car he would pass us on the road.

Samozřejmě, že když jsme jeli zpátky, slyšeli jsme, jak mu bublá motor kousek za námi. Pokynul jsem rukou, abych ho zastavil a nechal ho v závěsu polykat prach.

„Vidím, co tady zkouší. Sledovat nás.“
Takže jsem si dal záležet, aby jel skutečně za námi.

Slyšeli jsme ho, jak si to pálí za námi, a to je odpoledne na silnici do Ingley provoz hustý.

„No tak, nech ho projet,“ naléhala Muriel.
„Nemůžu ten rachot snést.“

Mávl jsem na něj a on prolétl kolem nás, jeho červená šála přitom plála a zářila.

„Sami jedeme přes devadesát,“ řekla a nakláněla se, aby se podívala.

„Jsou to pořádný rachotiny.“ „To svede každý blázen, pokud má dost páry. Koukni, jak na to šlápnu.“

Ale nedohnali jsme ho. Za půl hodiny nás míjel, když jsme se vraceli. Vjel přímo mezi nás a náklad'ák – musel jsem prudce zabrzdít. Málem jsem ho zabil. Uši měl červené od větru. Neměl čepici. Rozjel jsem se za ním, co to jen dalo, ale nemohl jsem ho dohonit.

Skoro každý víkend jsem byl ve městě za svojí holkou a ten člověk byl pořád poblíž. O sobotních večerech přišel do baru, v neděli ráno zase strčil hlavu do recepcce. Bylo jasné, že kdybychom si vyjeli autem, on by nás míjel na silnici.

Every time we would hear that scarlet thing roar by like a horse-stinger. It didn't matter where we were. He passed us on the main road, he met us down the side roads. There was a little cliff under oak-trees at May Ponds, she said, where the view was pretty. And there, soon after we got there, was Colin on the other side of the water, watching us. Once we found him sitting on his bike, just as though he were waiting for us.

“You been here in a car ?” I said.

“No, motor bike,” she said and blushed.

“Cars can't follow in these tracks.”

She knew a lot of places in that country. Some of the roads weren't roads at all and were bad for tyres and I didn't want the firm's car scratched by bushes, but you would have thought Colin could read what was in her mind. For nine times out of ten he was there. It got on my nerves. It was a red, roaring, powerful thing and he opened it full out.

“I'm going to speak to Colin,” I said. “I won't have him annoying you.”

“He's not annoying me,” she said. “I've got a sense of humour.”

“Here, Colin,” I said one evening when I put the car away. “What's the idea?”

He was taking off his overalls. He pretended he did not know what I was talking about.

Pokaždé jsme slyšeli hukot té červené věci, jak uhání kolem jako koňské žihadlo. Potkával nás jak na hlavních tazích, tak na vedlejších silnicích.

Pod duby v May Ponds byl malý útes, kde byl podle ní krásný výhled. A tam, hned jak jsme se tam dostali, byl na druhé straně vody Colin a sledoval nás. Jednou jsme ho našli, jak sedí na své motorce, jako kdyby na nás čekal.

„Byli jste tu autem?“ ptal jsem se.

„V autě ne, na motorce,“ odpověděla a začervenala se. „Autem se po téhle cestě nedá.“

Znala v krajině hodně míst. Některé silnice se ani nedaly silnicemi nazvat a byly špatné pro pneumatiky. Nechtěl jsem, aby se firemní auto odřelo o křoví. Zdálo se, že Colin četl její myšlenky. V devíti případech z deseti tam byl. Lezlo mi to na nervy. Vždycky tu červenou řvoucí věc rozpálil naplno.

„Promluvím si s Colinem,“ rozhodl jsem se. „Nenechám ho, aby tě otravoval.“

„Neotravuje mě. „Mám smysl pro humor.“

„Hele, Coline,“ oslovil jsem ho jednoho večera, když jsem odstavil auto. „O co tu jde?“

Sundával si zrovna overal. Dělal, jako že neví, o čem je řeč.

He had a way of rolling his eyeballs, as if they had got wet and loose in his head, while he was speaking to me and you never knew if it was sweat or oil on his face. It was always pale, with high colour on his cheeks and very red lips.

“Miss MacFarlane doesn't like being followed,” I said.

He dropped his jaw and gaped at me. I could not tell whether he was being very surprised or very sly. I used to call him “Marbles” because when he spoke he seemed to have a lot of marbles in his mouth.

Then he said he never went to the places we went to, except by accident. He wasn't following us, he said, but we were following him. We never let him alone, he said. Everywhere he went, he said, we were there. Take last Saturday, he said, we were following him for miles down the by-pass, he said.

“But you passed us first and then sat down in front,” I said. “I went to Ingley Wood,” he said. “And you followed me there.” “No, we didn't,” I said, “Miss MacFarlane decided to go there.”

He said he did not want to complain but fair was fair. “I suppose you know,” he said, “that you have taken my girl off me. Well, you can leave *me* alone, can't you?”

“Here,” I said. “One minute! Not so fast! You said I've taken 'Miss MacFarlane from you.

Koulel tak zvláště očima, jako kdyby zvlhly a uvolnily se mu v hlavě, zatímco na mě mluvil a já nevěděl, jestli měl na tváři pot nebo olej. Byl bledý, na tvářích ve světlejších barvách a rty velmi červené.

„Slečna MacFarlanová nemá ráda, když ji někdo sleduje,“ řekl jsem.

Spadla mu čelist a zíral na mě. Nevěděl jsem, jestli je tak překvapený, nebo jen mazaný. Říkal jsem mu Kulička, protože když mluvil, zdálo se, že má pusou plnou kuliček.

Pak řekl, že nikdy schválně nejezdil na místa, kam jsme jezdili my, snad jen náhodou. Nesledoval on nás, nýbrž my jeho. Nedali jsme mu pokoj. Kamkoli se hnul, byli jsme tam. Jako třeba minulou sobotu, kdy jsme ho prý sledovali celé míle po obchvatu. „Ale ty jsi nás předjel první a pak se usadil před námi,“ nedal jsem se. „Jel jsem do Ingley Wood,“ hájil se. „A vy jste mě tam sledovali.“ „Ne, nesledovali.“ „To byl nápad slečny MacFarlanové zajet si tam.“

Řekl, že si nechtěl stěžovat, ale že teda narovinu. „Počítám, že víte, že jste mi sebral holku. Prostě mě nemůžete nechat na pokoji, že jo?“

„Tak moment,“ ohradil jsem se. „Vteřinku! Ne tak rychle! Řekl jsi, že jsem ti sebral slečnu MacFarlaneovou.

Well, she was never your girl. She only knew you in a friendly way.”

“She was my girl,” was all he said.

He was pouring oil into my engine. He had some cotton wool in one hand and the can in the other. He wiped up the green oil that had overflowed, screwed on the cap, pulled down the bonnet and whistled to himself. I went back to Muriel and told her what Colin had said.

“I don't like trouble,” I said.

“Don't you worry,” she said. “I had to have someone to go to all these places with before you came.

Couldn't stick in here all day Sunday.”

“Ah,” I said. ‘That’s it, is it? You’ve been to all these places with him?’

“Yes,” she said. And he keeps on going to them. He’s sloppy about me.”

“Good God,” I said. “Sentimental memories”

I felt sorry for that fellow. He knew it was hopeless, but he loved her. I suppose he couldn't help himself. “Well, it takes all sorts to make a world”, as my old mother used to say. If we were all alike it wouldn't do. Some men can't save money. It just runs through their fingers. He couldn't save money so he lost her. I suppose all he thought of was love.

I could have been friends with that fellow. As it was I put a lot of business his way. I didn't want him to get the wrong idea about me. We're all human after all.

Víš, ona nikdy nebyla tvoje holka. Má tě jen jako kamaráda.“

„Byla moje holka,“ uzavřel.

Lil mi zrovna olej do auta. Měl v jedné ruce nějakou vatu a ve druhé plechovku. Utřel zelený olej, který přetekl, zazátkoval nádrž, stáhl kapotu a pískal si. Šel jsem za Muriel a řekl jí, co říkal Colin.

„Nechci potíže,“ řekl jsem.

„Neměj strach. Potřebovala jsem přeci někoho, s kým bych na všechna ta místa chodila, než jsi přišel ty. Nemohla jsem být celou neděli zavřená tady.“

„Aha, tak takhle je to. To jsi byla na všech těch místech s ním?“

„Ano,“ odpověděla. „A on na ně pořád chodí. Pořád na mě myslí.“

„Proboha. Sentimentální vzpomínky.“

Bylo mi toho člověka líto. Věděl, že to je beznadějně, ale miloval ji. Asi si nemohl pomoci. „Každý jsme nějaký,“ jak by řekla moje stará matka.

Kdybychom byli všichni stejní, nefungovalo by to. Někteří muži neumí hospodařit, peníze jim tečou mezi prsty. On to neuměl, tak o ni přišel. Asi myslel jen na lásku. Mohli jsme být nakonec i kamarádi. Celkově vzato jsem mu dohazoval kšefty. Nechtěl jsem, aby si to špatně vyložil. Jsme nakonec přece lidi.

We didn't have any more trouble with Colin after this until Bank Holiday. I was going to take her down to see my family. The old man's getting a bit past it now and has given up living over the shop. He's living out on the Barnum Road, beyond the tram stop. We were going down in the firm's car, as per usual, but something went wrong with the mag, and Colin had not got it right for the holiday. I was wild about this. What's the use of a garage who can't do a rush job for the holidays! What's the use of being an old customer if they're going to let you down! I went for Colin bald-headed.

"You knew I wanted it," I said. "It's no use trying to put me off with a tale about the stuff not coming down from the works. I've heard that one before."

I told him he'd got to let me have another car, because he'd let me down. I told him I wouldn't pay his account. I said I'd take my business away from him. But there wasn't a car to be had in the town because of the holiday. I could have knocked the fellow down. After the way I'd sent business to him.

"Then I saw through his little game. He knew Muriel and I were going to my people and he had done this to stop it. The moment I saw this I let him know that it would take more than him to stop me doing what I wanted.

S Colinem jsme potom až do svátků neměli problém. Chystal jsem se ji vzít k našim domů. Táta se chtěl pohnout z místa a už nebydlí nad obchodem. Teď žije v Barnumově ulici za tramvajovou zastávkou. Chtěl jsem tam jet firemním autem jako obyčejně, ale cosi se na něm pokazilo a Colin ho na svátky nedal do pořádku. To mě vytočilo. Co to je za mechanika, když se nedokáže na svátky pořádně postarat o auto. K čemu mi je, že jsem starý známý zákazník, když mě nechají na holičkách. Šel jsem za Colinem pěkně nakrknutý.

„Věděl jsi, že to chci mít hotové. Nevykládej mi pohádky o tom, jak nepřišly součástky, to už jsem slyšel.“

Řekl jsem mu, ať mi sežene jiné auto, protože mě zklamal, že mu to nezaplatím, a že jsem s ním skončil. Jenže auto nebylo k sehnání, protože byly svátky. Měl jsem chuť mu jednu vrazit. Přesto, když jsme se vrátili, dal jsem auto zase k němu.

A pak mi to došlo. Věděl, že s Muriel jedeme k našim a tohle udělal, aby tomu zabránil. Když jsem to zjistil, řekl jsem mu, že mi nezabrání dělat to, co chci.

I said:

“Right. I shall take the amount of Miss MacFarlane's train fare and my own from the account at the end of the month.”

I said:

“You may run a garage, but you don't run the railway service.”

I was damned angry going by train. I felt quite lost on the railway after having a car. It was crowded with trippers too. It was slow—stopping at all the stations. The people come in, they tread all over your feet, they make you squeeze up till you're crammed against the window, and the women stick out their elbows and fidget. And then the expense! A return for two runs you into just over a couple of quid. I could have murdered Colin.

We got there at last. We walked up from the tram stop. Mother was at the window and let us in.

“This is Miss MacFarlane,” I said.

And mother said:

“Oh, pleased to meet you. We 've heard a lot about you.”

“Oh,” mother said to me, giving me a kiss, “are you tired? You haven't had your tea, have you? Sit down. Have this chair, dear. It's more comfortable.”

“Well, my boy?” my father said.

“Want a wash?” my father said. “We've got a wash basin downstairs,” he said. “I used not to mind about washing upstairs before. Now I couldn't do without it.

Řekl jsem:

„Dobrá. Strhnu ti z účtu na konci měsíce to, co jsme kvůli tobě museli se slečnou MacFarlaneovou zaplatit za lístek na vlak“

Řekl jsem:

„Máš možná garáž, ale nemáš železnici.“

Pěkně mě štvalo jet vlakem. Co jsem jezdil autem, na železnici jsem se cítil ztracený, vlak byl navíc nabitý výletníky. Jede se dlouho, vlak všude staví. Lidi vlezou dovnitř, pošlapou vám nohy, musíte se namáčknot až k oknu, ženy vystrkují lokty a ošívají se. A ty náklady! Zpáteční jízdenka vás vyjde na pár liber. Myslel jsem, že Colina zabiju.

Nakonec jsme se dostali na místo, od tramvajové zastávky jsme pak šli pěšky. Matka stála v okně a šla nám otevřít.

„To je slečna MacFarlanová,“ představil jsem ji.

„Ráda vás poznávám, hodně jsme o vás slyšeli,“ vítala ji matka.

„Jsi unavený?“ zeptala se mě matka a políbila mě na přivítanou. „Dáš si čaj? Posad' se na tuhle židli, drahý, je pohodlnější.“

„Tak co, kluku můj?“ zahlaholil otec.

„Nechceš se umýt? Máme dole umyvadlo. Dřív by mě ani nenapadlo se mýt nahore, teď bych se bez toho neobešel.

Funny how your ideas change as you get older.”

“How’s business?” he said.

“Mustn’t grumble,” I said. “How’s yours?”

“You knew,” he said, “we took off the horses: except for one or two of the older families we have got motors now.”

But he’d told me that the last time I was there. I’d be at him for years about motor hearses.

“You’ve forgotten I used to drive them,” I said.

“Bless me, so you did,” he said.

He took me up to my room. He showed me everything he had done to the house.

“Your mother likes it,” he said. “The traffic’s company for her. You know what your mother is for company.”

Then he gives me a funny look.

“Who’s the girl?” he says.

My mother came in then and said:

“She’s pretty, Arthur.”

“Of course she’s pretty,” I said. “She’s Irish.”

“Oh,” said the old man. “Irish! Got a sense of humour, eh?”

“She wouldn’t be marrying me if she hadn’t,” I said. And then I gave *them* a look.

“Marrying her, did you say?” exclaimed my father.

“Any objection?” I said.

Zajímavé, jak se člověk s léty mění.“

„Jak jde byznys?“ zeptal se.

„Nemůžu si stěžovat,“ odpověděl jsem. „Co u tebe?“

„Však víš, zbavili jsme se koní, krom těch pár starších. Místo nich teď jedeme na motor.“

O tom už mi ale říkal posledně, když jsem u nich byl. Přemlouval jsem ho už léta, aby přešel na motorové bryčky.

„Zapomněl jsi, že jsem je přeci řídil.“

„No jo, pravda.“

Vzal mě do mého pokoje. Ukázal mi všechny změny v domě. „Tvé matce se to líbí. Má ráda, když se něco děje. Víš, že potřebuje rozptýlení.“

Pak se na mě zvláště podíval.

„Kdo je ta holka?“ zeptal se.

Matka vešla a pronesla: „Je krásná, Arture.“

„Jasně, že je krásná, je to Irka,“ řekl jsem.

„Jo tak Irka! Tak to má smysl pro humor, že?“ poznamenal otec.

„Kdyby neměla, nebrala by si mě,“ řekl jsem a podíval jsem se pro změnu zvláště já na ně.

„Brát si ji, jsi řekl?“ vyhrkl můj otec.

„Nějaké námitky?“

“Now, Ernest dear,” said my mother.
“Leave the boy alone. Come down while I pop the kettle on.”

She was terribly excited.

“Miss MacFarlane,” the old man said.

“No sugar, thank you, Mrs Humphrey. I beg your pardon, Mr Humphrey?”

“The Glen Hotel at Swansea, I don’t suppose you know that?” my father said.

“I wondered if you did being in the catering line”

“It doesn't follow she knows every hotel,” my mother said.

“Forty years ago,” the old man said, “I was staying at the Glen in Swansea and the head waiter...

“Oh, no, not that one. I’m sure Miss MacFarlane doesn’t want to hear that one,” my mother said.

“How's business with you, Mr Humphrey?” said Muriel. “We passed a large cemetery near the station.”

“Dad's Ledger,” I said.

“The whole business has changed so that you wouldn’t know it, in my lifetime,” said my father.

“Silver fittings have gone clean out. Everyone wants simplicity nowadays. Restraint. Dignity,” my father said.

“Prices did it,” my father said.

“The war,” he said.

“You couldn't get the wood,” he said.

„No tak, Erneste, nech kluka být. Pojď dolů, dám vařit vodu.“

Byla velmi nadšená.

„Slečno MacFarlanová,“ řekl táta.

„Bez cukru, děkuji, paní Humphreyová. Ano prosím, pane Humphrey?“

„Hotel Glen ve Swansea. Nepočítám, že byste ho znala,“ odtušil otec.

„Zajímalo by mě, jestli jste tam byla v kuchyni.“

„Nezná přece každý hotel,“ řekla matka.

„Před čtyřiceti lety jsem byl ubytovaný v hotelu Glen ve Swansea a vrchní...“

„Ale ne, ne tenhle,“ řekla matka. „Slečna MacFarlanová určitě nechce slyšet tenhle příběh.“

„Jak se vám daří pracovně?“ ptala se Muriel. „Šli jsme kolem velkého hřbitova.“

„To je tátovo vysvědčení,“ řekl jsem.

„Ale obchody se změnilly tak, že bych si to nikdy nepomyslel,“ řekl otec.

„Stříbrné zdobení už je mimo. Dneska všichni chtějí jednoduchost. Zdrženlivost. Důstojnost,“ vysvětloval otec.

„Za to můžou ceny a válka. Nebylo dřevo.“

“Take ordinary mahogany, just an ordinary piece of mahogany. Or teak,” he said.

“Take teak. Or walnut.”

You can certainly see the world go by in this room,” I said to my mother.

“It never stops,” she said.

Now it was all bicycles over the new concrete road from the gun factory. Then traction engines and cars. They came up over the hill where the A.A. man stands and choked around the tram stop. It was mostly holiday traffic. Everything with a wheel on it was out.

“On this stretch,” my father told me, “they get three accidents a week.” There was an ambulance station at the cross-roads.

We had hardly finished talking about this, in fact the old man was still saying that something ought to be done, when the telephone rang.

“Name of MacFarlane?” the voice said on the wire.

“No. Humphrey,” my father said. “There is a Miss MacFarlane here.”

“There’s a man named Colin Mitchell lying seriously injured in an accident at the Cottage Hospital, gave me the name of MacFarlane as his nearest relative.”

That was the police. On to it at once. That fellow Colin had followed us down by road.

Cry, I never heard a girl cry, as Muriel cried, when we came back from the hospital. He had died in the ambulance.

Vezměte třeba mahagon, obyčejný kus mahagonu. Nebo teak. Co takový teak. Nebo ořech.“

„Člověk v tomhle pokoji vidí, jak jde čas,“ řekl jsem matce.

„Nikdy se nezastaví,“ přitakala.

Teď tu bylo plno motorek na nové betonové silnici vedoucí z továrny na zbraně. Taky auta a lokomobily. Jezdily za kopec, kde agitátor z anonymních alkoholiků stojí a pokašlává u tramvajové zastávky. Provoz byl spíš prázdninový. Všechno, co mělo kolo, bylo pryč.

„Když jsme u toho,“ pokračoval otec, „máme tu tři nehody za týden.“ Byla tam sanitka.

Ještě jsme ani nedokončili tohle téma, vlastně otec pořád mluvil o tom, že by se s tím něco mělo udělat, když zazvonil telefon.

„MacFarlanovi?“ řekl hlas v telefonu.

„Ne, Humphreyovi,“ odpověděl můj otec.

„Ale je tu slečna MacFarlanová.“

„Tady v nemocnici v Cottage leží muž jménem Colin Mitchell, který se těžce zranil při nehodě. Uvedl jméno MacFarlane jako svého nejbližšího příbuzného.“

Volala policie. Hned jsem měl jasno. Colin nás sledoval po silnici.

Nikdy jsem neslyšel dívku tak plakat jako ji, když jsme se vrátili z nemocnice. Zemřel při převozu.

Cutting in, the old game he used to play on me. Clean off the saddle and under the Birmingham bus. The blood was everywhere, they said. People were still looking at it when we went by. Head on. What a mess! Don't let's talk about it. She wanted to see him but they said "No." There wasn't anything recognizable to see. She put her arms round my neck and cried "Colin. Colin," as if I were Colin, and clung to me. I was feeling sick myself. I held her tight and I kissed her and I thought, "Holiday ruined." "Damn fool man," I thought. "Poor devil," I thought. I knew he'd do something like this." "There, there," I said to her. Don't think about Colin." Didn't she love me, I said, and not Colin? Hadn't she got me? She said, yes, she had. And she loved me. But, "Oh, Colin Oh, Colin!" she cried. "And Colin's mother," she cried. "Oh, it's terrible." She cried and cried. We put her to bed and I sat with her and my mother kept coming in. "Leave her to me," I said. "I understand her." Before they went to bed they both came in and looked at her. She lay sobbing with her head in the pillow. I could quite understand her being upset. Colin was a decent fellow. He was always doing things for her.

Předjížděl, jako mě tenkrát. Vyletěl ze sedla přímo pod birminghamský autobus. Prý byla všude krev. Lidi se na to ještě pořád dívali, když jsme šli kolem. Hlavou napřed. Hrozná spoušť! Nemluvme o tom. Chtěla ho vidět, ale nepustili ji tam. Nebylo vlastně nic k vidění. Chytila mě kolem krku a vykřikla „Coline, Coline,“ jako kdybych já byl byl Colin a přitiskla se ke mně. I mně bylo zle. Držel jsem ji pevně, políbil ji a říkal si – „prázdniny jsou v háji.“

„Zatracený blázen! Chudák!“, říkal jsem si. „Věděla jsem, že udělá něco takového.“

„Ale no tak, nemysli na něj.“

Nemilovala snad mě a ne Colina? Neměla mě? Řekla, že ano, měla, a milovala mě. Ale křičela „Coline, Coline! A Colinova matka!“ „To je hrozné.“ Plakala a plakala. Uložili jsme ji do postele a sedl jsem si k ní. Matka stále chodila dovnitř.

„Nech mě tu s ní, já jí rozumím,“ řekl jsem.

Než šli spát, přišli se na ní oba podívat. Ležela s hlavou v polštáři a vzlykala.

Celkem jsem rozuměl, proč je tak zkroušená. Colin byl slušný kluk. Vždycky jí pomáhal s různými věcmi.

He mended her electric lamp and he riveted the stem of a wine-glass so that you couldn't see the break. He used to make things for her. He was very good with his hands.

She lay on her side with her face burning and feverish with misery and crying, scalded by the salt, and her lips shrivelled up. I put my arm under her neck and I stroked her forehead. She groaned. Sometimes she shivered and sometimes she clung to me, crying, "Oh, Colin! Colin!"

My arm ached with the cramp and I had a crick in my back, sitting in the awkward way I was on the bed. It was late. There was nothing to do but to ache and sit watching her and thinking. It is funny the way your mind drifts. When I was kissing her and watching her I was thinking out who I'd show our new autumn ran to first. Her hand held my wrist tight and when I kissed her I got her tears on my lips. They burned and stung. Her neck and shoulders were soft and I could feel her breath hot out of her nostrils on the back of my hand. Ever noticed how hot a woman's breath gets when she's crying? I drew out my hand and lay down beside her and "Oh, Colin, Colin," she sobbed, turning over and clinging to me.

Spravil ji elektrickou lampu a zanýtoval nohu od skleničky na víno, aby nebyla vidět prasklina. Dělával pro ni dost věcí. Na ruce byl šikovný.

Ležela na boku, obličej jí hořel pláčem a zoufalstvím, opařený solí. Její rty byly seschlé. Položil jsem jí ruku pod krk a pohladil ji po čele. Zasténala. Tu a tam se zatřásla, někdy se ke mně přimkla a křičela „Coline, Coline!“

V ruce jsem měl křeče a stejně tak v zádech, jak jsem seděl na posteli v nepřírozené poloze. Bylo pozdě. Nedalo se dělat nic jiného, než Muriel sledovat v jejím smutku a přemýšlet. Je zajímavé, jak člověku létají myšlenky. Když jsem ji líbal a sledoval ji, říkal jsem si, komu prvnímu ukážu náš podzimní sortiment.

Držela mě pevně za zápěstí, a když jsem ji políbil, měl jsem na rtech její slzy. Pálily a štípaly. Její krk a ramena byly hebké a cítil jsem její horký dech na hřbetu ruky. Všimli jste si někdy, jak je ženský dech horký, když pláče? Vytáhl jsem ruku zpod ní a lehl si vedle. Vzlykala „Coline, Coline,“ otočila se ke mně a přimkla se.

And so I lay there, listening to the traffic, staring at the ceiling and shivering whenever the picture of Colin shooting right off that damned red thing into the bus came into my mind—until I did not hear the traffic any more, or see the ceiling any more, or think any more, but a change happened—I don't know when. This Colin thing seemed to have knocked the bottom out of everything and I had funny feeling we were going down and down and down in a lift. And the further we went the hotter and softer she got. Perhaps it was when I found with my hands that she had very big breasts. But it was like being on the mail steamer and feeling engines start up under your feet, thumping louder and louder. You can feel it in every vein of your body. Her mouth opened and her tears dried. Her breath came through her open mouth and her voice was blind and husky. "Colin, Colin, Colin," she said, and her fingers were hooked into me. I got out and turned the key in the door.

In the morning I left her sleeping. It did not matter to me what my father might have heard in the night, but still I wondered. She would hardly let me touch her before that. I told her I was sorry but she shut me up. I was afraid of her. I was afraid of mentioning Colin. I wanted to go out of the house there and then and tell someone everything. Did she love Colin all the time? Did she think I was Colin?

Tak jsem tam tak ležel. Poslouchal jsem hluk dopravy, civěl na strop a otřásl se kdykoliv mi na mysl přišel obraz Colina, jak sletí z té zatracené červené věci přímo pod autobus. Pak už jsem neslyšel auta venku, ani neviděl strop, ani nemyslel. Nevím kdy, ale stala se změna. Tahle věc s Colinem všechno zhatila a já měl zvláštní pocit, že jedeme dolů výtahem. Čím více jsme klesali, tím rozvášněnější byla.

Pohmatem jsem zjistil, že má velmi velká prsa. Bylo to jako bych byl na poštovním parníku, jako by motory startovaly pod vašima nohama, bušící hlasitěji a hlasitěji, je to cítit v každé žíle vašeho těla. Otevřela ústa a její slzy uschly. Dýchala otevřenou pusou a její hlas byl slepý a chraplavý. „Coline, Coline,“ řekla a prsty mě křečovitě svírala. Vstal jsem a otočil klíč v zámku.

Ráno jsem odešel, když spala. Nezáleželo mi na tom, co mohl otec v noci slyšet, ale vrtalo mi hlavou, proč mě předtím skoro nenechala na sebe sáhnout. Řekl jsem jí, že se omlouvám, ale umlčela mě. Měl jsem z ní strach, měl jsem strach zmínit se o Colinovi. Chtěl jsem vyjít z toho domu a říct někomu o tom všem. Milovala snad celou dobu Colina? Myslela si, že já jsem Colin?

And every time I thought of that poor devil covered over with a white sheet in the hospital mortuary, a kind of picture of her and me under the sheets with love came into my mind. I couldn't separate a two Just as though it had all come from Colin. I'd rather not talk any more about that. I never talked to Muriel about it. I waited for her to say something but she didn't. She didn't say a word.

The next day was a bad day. It was grey and hot and the air smelled of oil fumes from the road. There's always a mess to clear up when things like this happen. I had to see to it. I had the job of ringing up the boy's mother. But I got round that, thank God, by ringing up the garage and getting them to go round and see the old lady. My father is useless when things are like this. I was the whole morning on the phone: to the hospital, the police, the coroner—and he stood fussing beside me, jerking up and down like a fat india-rubber ball. I found my mother was up at the sink and she said: "That poor boy's mother! I can't stop thinking of her." Then my father comes in and says—just as though I was a customer: "Of course if Mrs Mitchell desires it we can have the remains of the deceased conveyed to his house by one of our new specially sprung motor hearses and can, if necessary, make all the funeral arrangements."

A pokaždé, když jsem pomyslel na toho chudáka přikrytého bílým prostěradlem v márnici, jakýsi obraz plný lásky, kde jsme já a ona pod prostěradlem, mi vytanul na mysli. Nemohl jsem ty dvě věci oddělit. Jako kdyby to všechno pocházelo od Colina.

Před ní už jsem se o tom nezmínil, radši jsem o tom nechtěl mluvit. Čekal jsem, až o tom začne sama, ale nezačala, ani slůvkem.

Další den za moc nestál. Bylo zataženo, horko a ve vzduchu byl cítit pach zplodin ze silnic. Když se něco takového stane, vždycky je pak co dávat do pořádku. Musel jsem se s tím popasovat. Bylo na mě zavolat matce toho kluka, ale naštěstí jsem se z toho vyvlíkl. Zavolał jsem do garáže a řekl jim, ať matce zavolají oni. Můj táta je k ničemu, pokud jde o tyhle situace. Celé ráno jsem byl na telefonu – nemocnice, policie, koroner. On stál celou dobu vedle mě a rozčiloval se, lítal sem a tam jako blázen. Matka se myla v umyvadle a řekla: „Chudák matka toho chlapce! Nemůžu na ni přestat myslet.“ Pak vešel můj otec a pronesl, jako kdybych byl zákazník:

„Pokud si to paní Mitchellová přeje, můžeme samozřejmě nechat dovézt jeho ostatky do jeho domu jedním z našich speciálně vybavených motorových pohřebáků a bude-li to nutné, obstarat veškeré náležitosti kolem pohřbu.“

I could have hit him because Muriel came into the room when he was saying this. But she stood there as if nothing had happened. "It's the least we can do for poor Mrs Mitchell," she said. There were small creases of shadow under her eyes which shone with a soft strong light I had never seen before. She walked as if she were really still in that room with me, asleep. God, I loved that girl! God, I wanted to get all over this, this damned Colin business that had come right into the middle of everything like this, and I wanted to get married right away. I wanted to be alone with her. That's what Colin did for me. "Yes," I said. "We must do the right thing by Colin." "We are sometimes asked for long-distance estimates" my father said. "It will be a little something," my mother said. "Dad and I will talk it over," I said. "Come into the office," my father said. "It occurred to me that it would be nice to do the right thing by this friend of yours." We talked it over. We went into the cost of it. There was the return journey to reckon. We worked it out that it would come no dearer to old Mrs Mitchell than if she took the train and buried the boy here. That is to say, my father said, if I drove it. "It would look nice," my father said. "Saves money and it would look a bit friendly," my father said.

Nemohl si vybrat lepší chvíli, protože Muriel zrovna přišla, ale dělala, jako by nic neřekl.

„To je to poslední, co pro ni můžeme udělat,“ dodala. Její oči zářily jasným a jemným světlem, které jsem nikdy neviděl, a pod nimi byly nepatrné stíny. Chodila, jako kdyby byla pořád ještě se mnou v pokoji a spala. Bože, miloval jsem tu holku. Chtěl jsem se prokousat touhle záležitostí s Colinem, co se nám připletla do cesty a oženit se s ní. Chtěl jsem s ní být sám. A za to jsem paradoxně vděčil Colinovi.

„Ano,“ souhlasil jsem. „Musíme se o Colina postarat.“

„Někdy se nás lidi ptají, kolik to stojí na velkou vzdálenost,“ pravil otec.

„Něco to stát bude,“ seznala matka.

„Probereme to s tátou.“

„Pojď do kanceláře,“ vyzval mě otec.

„Napadlo mě, že by bylo dobré udělat tvému kamarádovi pěkný pohřeb.“

Prodiskutovali jsme to, řešili jsme náklady. Bylo třeba počítat se zpáteční cestou. Vymysleli jsme to tak, aby to paní Mitchellovou nevyšlo draž, než kdyby jela vlakem a pohřbila ho tady. Tedy rozumí se, pokud bych řídil já.

„Vypadalo by to hezky,“ řekl otec.

„Ušetří se peníze a bude to vypadat tak nějak přátelsky.“

“You’ve done it before.”

“Well,” I said. “I suppose I can get a refund on my return ticket from the railway.”

But it was not as simple as it looked, because Muriel wanted to come. She wanted to drive back with me and the hearse. My mother was very worried about this. It might upset Muriel, she thought. Father thought it might not look nice to see a young girl sitting by the coffin of a grown man.

“It must be dignified,” my father said.

“You see if she was there it might look as though she were just doing it for the ride—like these young women on bakers’ vans.”

My father took me out into the hall to tell me this because he did not want her to hear. But she would not have it. She wanted to come back with Colin.

“Colin loved me. It is my duty to him,” she said.

“Besides,” she said, suddenly, in her full open voice—it had seemed to be closed and carved and broken and small—“I’ve never been in a hearse before.”

“And it will save her fare too,” I said to my father.

That night I went again to her room. She was awake. I said I was sorry to disturb her but I would go at once only I wanted to see if she was all right.

„Ty jsi s tím už jel.“

„Tak to bych snad mohl dostat náhradu za zpáteční jízdenku na dráze,“ odtušil jsem.

Ale nebylo to tak snadné, jak se zdálo, protože Muriel chtěla jet se mnou v pohřebáku.

Matka byla plná obav, že by to mohlo Muriel rozrušit. Otec se domníval, že by nevypadalo hezky, kdyby mladá dívka seděla vedle rakve dospělého muže.

„Musí to být důstojné,“ řekl otec. „Víš, kdyby jela s tebou, mohlo by to vypadat, jako kdyby se chtěla jenom svézt.“

Vzal si mě stranou do haly, aby mi to řekl, protože nechtěl, aby to slyšela ona. Ale nedala si to vymluvit. Chtěla s ním jet zpátky.

„Colin mě miloval. Je to moje povinnost vůči němu,“ rozhodla.

„A krom toho,“ řekla nenadále svým plným hlasem – předtím se mi zdál být trhaný, zlomený a tlumený – „nikdy jsem ještě nejela pohřebním vozem.“

„A taky ušetří peníze za jízdenku,“ řekl jsem otci.

Té noci jsem se u ní v pokoji opět zastavil. Byla vzhůru. Omluvil jsem se za vyrušení a vysvětlil, že jsem se chtěl jen podívat, jestli je v pořádku.

She said, in the closed voice again, that she was all right.

“Are you sure?” I said.

She did not answer. I was worried. I went over to the bed.

“What is the matter? Tell me what is the matter,” I said.

For a long time she was silent. I held her hand, I stroked her head. She was lying stiff in the bed. She would not answer. I dropped my hand to her small white shoulder. She stirred and drew up her legs and half turned and said, “I was thinking of Colin.”

“Where is he?” she asked.

“They’ve brought him round. He’s lying downstairs.”

“In the front room?”

“Yes, ready for the morning. Now be a sensible girl and go back by train.”

“No, no,” she said. I want to go with Colin. Poor Colin. He loved me and I didn’t love him.” And she drew my hands down to her breasts.

“Colin loved me,” she whispered.

“Not like this,” I whispered.

It was a warm grey morning like all the others when we took Colin back. They had fixed the coffin in before Muriel came out. She came down wearing the bright blue hat she had got off Dormer’s millinery man and she kissed my mother and father good-bye. They were very sorry for her. “Look after her, Arthur,” my mother said.

Svým tlumeným hlasem opět řekla, že ano.

„Určitě?“ zeptal jsem se. Neodpověděla.

Měl jsem obavy a šel blíže k posteli.

„Co se děje? Řekni mi, co se děje.“

„Kde je?“ Dlouho byla zticha. Držel jsem ji za ruku, hladil ji po vlasech. Ležela ztuhle na posteli, neodpovídala. Položil jsem ruku na její malé bílé rameno. Pohnula se, stáhla nohy, pootočila se a řekla: „Myslela jsem na Colina.“

„Kde je?“ Zeptala se.

„Přinesli ho sem. Leží dole.“

„V předsíni?“

„Ano, připravený na ráno. A ty buď rozumná holka a jed’ zpátky vlakem.“

„Ne, ne. Chci jet zpátky s chudákem Colinem. On mě miloval a já jeho ne.“ Řekla a položila mi ruku na svá prsa.

„On mě miloval,“ zašeptala.

„Ale ne takhle.“

Když jsme ráno vezli Colina, bylo teplo a zamračeno jako vždy. Naložili rakev předtím, než Muriel vyšla ven. Sešla dolů a na sobě měla modrý klobouk, který sehnala od chlapa z Dormerova kloboučnictví a políbila rodiče na rozloučenou. Bylo jim jí velmi líto. „Dávej na ni pozor, Arture,“ řekla matka.

Muriel got in beside me without a glance behind her at the coffin. I started the engine. They smiled at us. My father raised his hat, but whether it was to Muriel and me or to Colin, or to the three of us, I do not know. He was not, you see, wearing his top hat. I'll say this for the old boy, thirty years in the trade have taught him tact.

After leaving my father's house you have to go down to the tram terminus before you get on to the by-pass. There was always one or two drivers, conductors or inspectors there, doing up their tickets, or changing over the trolley arms. When we passed I saw two of them drop their jaws, stick their pencils in their ears, and raise their hats. I was so surprised by this that I nearly raised mine in acknowledgment forgetting that we had the coffin behind. I had not driven one of my father's hearses for years.

Hearses are funny things to drive. They are well-sprung, smooth-running cars, with quiet engines, and, if you are used to driving a smaller car, before you know where you are, you are speeding. You know you ought to go slow, say 25 to 30 maximum, and it's hard to keep it down. You can return empty at 70 if you like. It's like driving a fire engine. Go fast out and come back slow—only the other way round. Open out in the country but slow down past houses. That's what it means. My father was very particular about this.

Muriel si sedla vedle mě, aniž by se podívala dozadu na rakev. Nastaroval jsem motor. Rodiče se na nás usmáli. Můj otec pozvedl klobouk, ale jestli to bylo na mě, na ni, na Colina nebo na nás všechny, jsem nevěděl. Ten den na sobě neměl svůj cylindr. Je třeba mu nechat, že třicet let v byznysu ho naučilo taktu.

Muselo se jet dolů ke konečné tramvaje, než se člověk dostal na obchvat. Vždycky tam byl jeden nebo dva řidiči, průvodčí nebo inspektoři, hleděli si svých lístků nebo trolejí. Když jsme projížděli kolem, oba dva byli viditelně vyvedeni z míry. Podrbali se tužkou v uchu a pozvedli čepice. Překvapilo mě to tolik, že jsem skoro na znamení uznání také pozvedl svou, že jsem skoro zapomněl, že mám za sebou rakev. Neřídil jsem otcův pohřebák už léta.

Je legrace pohřebák řídit. Jsou dobře odpružené, jedou hladce a tiše. Pokud jste zvyklí na menší auta, jste přes limit, než se nadějete. Víte, že byste měli jet pomalu, maximálně padesát, ale je těžké se krotit. Zpátky bez nákladu se dá jet i sto deset. Je to jako řídit tryskový motor. Tam fofrem a zpátky pomalu – jen přesně naopak. Na venkově to rozjet a ve městě pomalu, tak to je. Můj otec si na tomhle dával záležet.

Muriel and I didn't speak very much at first. We sat listening to the engine and the occasional jerk of the coffin behind when we went over a pot-hole. We passed the place where poor Colin—but I didn't say anything to Muriel, and she, if she noticed—which I doubt—did not say anything to me. We went through Cox Hill, Wammering and Yodley Mount, flat country, don't care for it myself. "There's a wonderful lot of building going on."

Muriel said at last.

"You won't know these places in five years," I said.

But my mind kept drifting away from the road and the green fields and the dullness, and back to Colin—five days before he had come down this way. I expected to see that Indian coming flying straight out of every corner. But it was all bent and bust up properly now. I saw the damned thing.

He had been up to his old game, following us, and that had put the end to following. But not quite; he was following us now, behind us in the coffin. Then my mind drifted off that and I thought of those nights at my parents' house, and Muriel. You never know what a woman is going to be like. I thought, too, that it had put my calculations out. I mean, supposing she had baby. You see I had reckoned on waiting eighteen months or so. I would have eight hundred then. But if we had to get married at once, we should have to cut right down.

Muriel a já jsme nejdřív moc nemluvili. Seděli jsme a poslouchali motor a občasné trhnutí rakve, když jsme vjeli do výmolu. Projeli jsme kolem místa, kde zemřel Colin - nic jsem neřekl a ona, pokud si toho všimla, což pochybuji, se o tom také nezmínila. Projížděli jsme přes Cox Hill, Wammering a Yodley Mount – jednotvárná krajina, která mě nikterak nezaujala. „Hodně se tady staví,“ řekla nakonec Muriel.

„Za pět let už to tu ani nepoznáš,“ řekl jsem.

Ale moje mysl utíkala od silnice, zelených polí a nudy zpátky ke Colinovi – pět dní nazpět jel touto cestou. Čekal jsem, že každou chvíli jeho Indián vyletí přímo ze zatáčky, ale teď už byl pokřivený a dočista zničený, viděl jsem ho.

Ta jeho hra na sledování pro něj znamenala konec – ale vlastně ne tak docela, sledoval nás zrovna v rakvi za námi. Pak má mysl zabloudila pryč a zastavila se u těch nocí u mých rodičů s Muriel. Říkal jsem si, že mi to udělalo čáru přes rozpočet. Nikdy nevíte, jaká ženská bude, až bude mít dítě. Počítal jsem, že počkáme 18 měsíců, pak bych měl osm set liber měsíčně. Ale pokud bychom se měli vzít hned, museli bychom se poměrně zásadním způsobem uskrovnit.

Then I kept thinking it was funny her saying "Colin" like that in the night; it was funny it made her feel that way with me, and how it made me feel when she called me Colin. I'd never thought of her in that way, in what you might call the "Colin" way.

I looked at her and she looked at me and she smiled but still we did not say very much, but the smiles kept coming to both of us. The light-railway bridge at Dootheby took me by surprise and I thought the coffin gave a jump as we took it.

"Colin's still watching us," I nearly said.

There were tears in her eyes.

"What was the matter with Colin?" I said.

"Nice chap, I thought. Why didn't you marry him?"

"Yes," she said. "He was a nice boy. But he'd no sense of humour."

"And I wanted to get out of that town," she said.

"I'm not going to stay there, at that hotel," she said.

"I want to get away," she said. "I've had enough."

She had a way of getting angry the air, like that. "You've got to take me away," she said. We were passing slowly into Muster, there was a tram ahead and people thick on the narrow pavements, dodging out into the road. But when we got into the Market Square where they were standing around, they saw the coffin.

Pak mě napadlo, že bylo docela legrační, jak mi v noci říkala „Coline!“ Bylo zvláštní, že se se mnou takhle cítila a jak jsem se cítil já, když mi říkala Coline. Nikdy jsem o ní tak nepřemýšlel. Po Colinovsku, řeklo by se.

Podíval jsem se na ni, ona zase na mě a usmála se, ale moc jsme nemluvili, i když jsme se usmívali. Světelný železniční přejezd v Dootheby mě překvapil, když jsme ho přejeli, rakev vzadu snad povyskočila.

„Colin nás stále sleduje,“ řekl jsem skoro.

V jejích očích byly slzy.

„Co tomu Colinovi bylo?“ nadnesl jsem.

„Milej kluk, říkal jsem si. Proč sis ho nevezala?“

„Ano, byl to milý kluk. Ale neměl smysl pro humor.“

„A já chtěla z toho města odejít.“

„Nezůstanu tam v hotelu.“

„Chci pryč, mám toho dost.“

Vztekala se poněkud zvláštním způsobem „Musíš mě dostat pryč.“ Pomalu jsme přijížděli do Musteru. Před námi byla tramvaj a na úzkých chodnících se tlačili lidé a uhýbali do silnice. Ale když jsme dojeli na náměstí, kde lidé postávali, uviděli rakev.

They began to raise their hats. Suddenly she laughed. "It's like being the King and Queen," she said.

"They're raising their hats," she said.

"Not all of them," I said.

She squeezed my hand and I had to keep her from jumping about like a child on the seat as we went through.

"There they go."

"Boys always do," I said.

"And another."

"Let's see what the policeman does."

She started to laugh but I shut her up.

"Keep your sense of humour to yourself," I said.

Through all those towns that run into one another, as you might say, we caught it. We went through, as she said, like royalty. So many years since I drove a hearse, I'd forgotten what it was like.

I was proud of her, I was proud of Colin, and I was proud of myself. And, after what had happened, I mean on the last two nights, it was like a wedding. And although we knew it was for Colin, it was for us too, because Colin was with both of us. It was like this all the way.

"Look at that man there. Why doesn't he raise his hat? People ought to show respect for the dead," she said.

Začali zvedat klobouky. Najednou se zasmála. „Jako kdybychom byli král a královna,“ zvolala.

„Smekají klobouky,“ rozhlížela se.

„Ne všichni,“ poznamenal jsem.

Tiskla mi ruku a já ji musel usměřňovat, aby na sedadle neposkakovala jako dítě, když jsme projížděli.

„Tihle sundali.“

„Kluci vždycky sundají,“ řekl jsem.

„A další.“

„Schválně, co udělá ten policista.“

Začala se smát, ale já ji umlčel. „Nech si svůj smysl pro humor pro sebe.“

Všemi těmi městy, která jakoby tvořila řetěz, jsme projížděli jako králové, jak říkala. Tolik let, co jsem neřídil pohřebák, že jsem skoro zapomněl, jaké to je.

Byl jsem pyšný na ni, na Colina i na sebe. Po tom, co se stalo, tím myslím poslední dvě noci, bylo tohle jako svatba. A ačkoliv jsme věděli, že tohle bylo pro Colina, bylo to i pro nás, protože on tu byl s námi oběma. Bylo to tak vlastně vždycky.

„Podívej se na támhletoho muže. Proč nezvedne klobouk? Lidé by měli prokázat úctu mrtvému,“ řekla

4 V. S. Prichett – Velký nápad s malou vadou

It was the dead hour of a November afternoon. Under the ceiling of level mudcolored cloud, the latest office buildings of the city stood out alarmingly like new tombstones, among the mass of older buildings. And along the streets, the few cars and the few people appeared and disappeared slowly as if they were not following the roadway or the pavement, but some inner, personal route. Along the road to the main station, at intervals of two hundred yards or so, unemployed men and one or two beggars were dribbling slowly past the desert of public buildings to the next patch of shop fronts.

Presently a taxi stopped outside one of the underground stations and a man of thirty-five paid his fare and made off down one of the small streets.

“Better not arrive in a taxi,” he was thinking. “The old man will wonder where I got the money.”

He was going to see his father.

Listopadové odpoledne před koncem pracovního dne. Pod vrstvou mraků v barvě bláta se v množství ostatních budov nové kancelářské budovy znepokojivě tyčily jako čerstvé náhrobky. Pár lidí a aut se pozvolna vynořilo a zase zmizelo na ulicích, jako kdyby nešli po chodníku nebo jeli po silnici, ale šli po nějaké vlastní, vnitřní cestě. Po cestě k hlavnímu nádraží se nezaměstnaní muži a pár žebráků v odstupech okolo dvou set metrů trousili houštinou veřejných budov k dalšímu ostrůvku tvořenému průčelími obchodů.

Taxík právě zastavil u jedné ze zastávek podzemky. Muž okolo pětaticeti zaplatil za jízdu a vydal se do jedné z malých uliček.

„Lepší bude nejet taxíkem,“ pomyslel si.

„Otec by se divil, kde jsem vzal peníze.“

Šel ho navštívit.

It was his father's last day at his factory, the last day of thirty years' work and life among these streets, building a business out of nothing, and then, after a few years of prosperity, letting it go to pieces in a chafer of rumor, idleness, quarrels, accusations and, at last, bankruptcy.

Suddenly all the money quarrels of the family, which nagged in the young man's mind, had been dissolved. His dread of being involved in them vanished. He was overcome by the sadness of his father's situation. "Thirty years of your life come to an end. I must see him. I must help him." All the same, knowing his father, he had paid off the taxi and walked the last quarter of a mile. It was a shock to see the name of the firm, newly painted too, on the sign outside the factory and on the brass of the office entrance, newly polished. He pressed the bell at the office window inside and it was a long time before he heard footsteps cross the empty room and saw a shadow cloud the frosted glass of the window.

"It's Harold, father," the young man said.

The door was opened.

"Hullo, old chap.

Byl to otcův poslední den v jeho továrně po třiceti letech práce a života mezi těmi ulicemi. Vybudoval byznys z ničeho a pak, po pár letech prosperity jej pod vlivem pomluv, nečinnosti, hádek, obvinění a nakonec bankrotu, nechal padnout.

Náhle jakoby všechny hádky o peníze v rodině, které mladému muži nedaly klid, zmizely. Už si s tím nemusel dělat starosti. Byl však pohlcen smutkem nad situací svého otce. „Konec třiceti let života. Musím ho vidět a pomoci mu.“ Jako vždy, protože svého otce znal, zaplatil taxík a došel posledních pár set metrů po svých.

Byl to pro něj šok vidět nově namalovaný a naleštěný název firmy na ceduli před továrnou i na mosazi u vchodu do kanceláře. Zazvonil na zvonek u okýnka a trvalo dlouho, než slyšel kroky v prázdném pokoji a viděl stín skrze zamrzlé sklo okna „Tady Harold, otče,“ řekl mladý muž. Dveře se otevřely.

„Nazdar, hochu.“

This is very nice of you, Harold,” said the old man shyly, stepping back from the door to let his son in, and lowering his pleased, blue eyes for a second’s modesty.

“Naturally I had to come,” said the son, shyly also. And then the father, filled out with assurance again and taking his son’s arm, walked him across the floor of the empty workroom.

“Hardly recognize it, do you? When were you here last?” said the father.

This had been the machine-room, before the machines had gone. Through another door was what had been the showroom where the son remembered seeing his father, then a dark-haired man, talking in a voice he had never heard before, a quick, bland voice, to his customers. Now there were only dust-lines left by the shelves on the white brick walls, and the marks of the showroom cupboards on the floor. The place looked large and light. There was no throb of machines, no hum of voices, no sound at all, now, but the echo of their steps on the empty floors.

Already, though only a month bankrupt, the firm was becoming a ghost.

The two men walked towards the glass door of the office. They were both short.

The father was well-dressed in an excellent navy blue suit.

To je od tebe milé, Harolde,“ řekl otec nesměle a ustoupil od dveří, aby vpustil syna dovnitř. Přitom ve své plachosti na vteřinku sklopil své modré oči.

„Samozřejmě, že jsem musel přijít,“ řekl syn, také nesměle. A potom ho otec, opět naplněný jistotou, vzal za ruku a vedl ho napříč prázdnou dílnou.

„Skoro to tu nepoznáváš, co? Kdy jsi tu byl naposled?“ řekl otec.

Tohle bývala strojovna, než stroje zmizely. Další dveře vedly do místnosti na předvádění výrobků. Pamatoval si, jak tam vídával otce, tehdy ještě tmavovlasého, který mluvil na své zákazníky rychlým a mdlým hlasem, jaký ještě nikdy předtím neslyšel. Teď tu byly jen na bílých cihlových stěnách stopy v prachu po policích a na podlaze předváděcí místnosti stopy po výstavních skříních. Místnost se zdála být velká a světlá, žádný rachot strojů, šum hlasů, vůbec žádný zvuk, jen ozvěna jejich kroků na prázdné podlaze. I když to bylo jen měsíc od bankrotu, z firmy zbyl jen její duch.

Šli směrem ke skleněným dveřím kanceláře. Oba byli malého vzrůstu.

Otec byl dobře oblečen, měl na sobě skvěle vypadající a padnoucí oblek modré barvy.

He was a vigorous, broad man with a pleased impish smile. The sunburn shone through the clipped white hair of his head and he had the simple, trim, open-air look of a snow man. The son beside him was round-shouldered and shabby, a keen but anxious fellow in need of a hair cut and going bald.

“Come in, Professor,” said the father. This was an old family joke. He despised his son, who was, in fact, not a professor but a poorly paid lecturer at a provincial university.

“Come in,” said the father, repeating himself, not with the impatience he used to have, but with the habit of age. “Come inside, into my office. If you can call it an office now,” he apologized. “This used to be my room, do you remember, it used to be my office? Take a chair. We’ve still got a chair. The desk’s gone, yes that’s gone, it was sold, fetched a good price—what was I saying?” he turned a bewildered look to his son. “The chair. I was saying they have to leave you a table and a chair. I was just going to have a cup of tea, old boy, but—pardon me,” he apologized again, “I’ve only one cup. Things have been sold for the liquidators and they’ve cleaned out nearly everything. I found this cup and teapot upstairs in the foreman’s room.

Byl to energický, urostlý muž s šibalským úsměvem. Sluneční svit prosvítal jeho upravenými bílými vlasy. Měl vzezření prostého, dobře vypadajícího sněžného muže. Syn vedle něj měl kulatá ramena a vypadal chatrně. Bystrý, ale nervózní chlapík, jehož řídnoucí vlasy potřebovaly ostříhat.

„Pojďte dál, profesore,“ řekl otec. Tohle byl starý rodinný vtípek. Pohrdal svým synem, který vlastně nebyl žádný profesor, nýbrž pouze bídně placený lektor na provinční univerzitě.

„Pojď dál,“ opakoval se otec – ani ne z netrpělivosti, jako tomu bývalo dřív, ale ze zvyku přicházejícím s věkem. „Pojď dál do mé kanceláře. Pokud se to dá ještě kanceláří nazvat,“ omlouval se. „Tohle bývala moje místnost, pamatuješ si? Bývala to moje kancelář. Vezmi si židli. Tu ještě máme. Stůl je pryč, ten ano, prodali jsme ho za slušnou cenu. O čem jsem mluvil?“ podíval se zmateně na syna. „Židle. Říkal jsem, že ti musí přeci nechat stůl a židli. Zrovna jsem chtěl udělat šálek čaje, chlapče, ale odpust mi,“ - omluvil se znovu, „mám jen jeden šálek. Věci byly prodány likvidátorům, vybílili skoro vše. Našel jsem ten šálek a konvici nahoře v mistrově pokoji.

Of course he's gone, all the hands have gone, and when I looked around just now to lock up before taking the keys to the agent when I hand over today, I saw this cup. Well, there it is. I've made it. Have a cup?"

"No, thanks," said the son, listening patiently to his father. "I have had my tea."

"You've had your tea? Go on. Why not have another?"

"No really, thanks," said the son. "You drink it."

"Well," said the father, pouring out the tea and lifting the cup to his soft rosy face and blinking his eyes as he drank, "I feel badly about this. This is terrible. I feel really awful drinking this tea and you standing there watching me, but you say you've had yours—well, how are things with you? How are you? And how is Alice? Is she better? And the children? You know I've been thinking about you you look worried. Haven't lost sixpence and found a shilling have you, because I wouldn't mind doing that?"

"I'm all right," the son said, smiling to hide his irritation.

Jasně, že je pryč, všichni jsou pryč, a když jsem se tu naposledy rozhlížel, než zamknu a předám to agentovi, uviděl jsem tenhle šálek. Nuže, tady je. Zvládl jsem to. Dáš si čaj?"

„Ne, díky,“ řekl syn. Pozorně svému otci naslouchal. „Už jsem měl.“

„Měl jsi? Tak si dej další.“

„Ne, vážně,“ řekl syn. „Dej si sám.“

„Dobrá tedy,“ pronesl otec, když naléval čaj a pozvedl šálek ke svému narůžovělému obličejí a při pití mrkal.

„Cítím se kvůli tomu špatně. Je hrozné, že tady piju čaj a ty tu stojíš a díváš se na mě. Ale ty jsi čaj už měl. Jak se vůbec máš? A jak se má Alice? Už je jí líp? A děti? Víš, myslel jsem na tebe – vypadáš ustaraně. Jsi kvůli něčemu zklamaný, že?“

„Nic mi není,“ řekl syn a usmíval se, aby skryl své rozhořčení.

“I’m not worried about anything, I’m just worried about you. This—” he nodded with embarrassment to the dismantled showroom, the office from which even the calendars and wastepaper basket had gone—“this—” what was the most tactful and sympathetic word to use?—“this is bad luck,” he said. “Bad luck?” said the old man sternly.

“I mean,” stammered his son, “I heard about the creditors’ meeting. I knew it was your last day—I thought I’d come along, I to see how you were.”

“Very sweet of you, old boy,” said the old man with zest. “Very sweet. We’ve cleared everything up. They got most of the machines out today. I’m just locking up and handing over. Locking up is quite a business. There are so many keys. It’s tiring, really. How many keys do you think there are to a place like this? You wouldn’t believe it, if I told you.”

“It must have been worrying,” the son said. “Worrying? You keep on using that word. I’m not worrying. Things are fine,” said the old man smiling aggressively. “I feel they’re fine. I *know* they’re fine.”

“Well, you always were an optimist,” smiled his son.

“Listen to me a moment. I want you to get this idea,” said his father, his warm voice going dead and rancorous and his nostrils fidgiting.

„Nic mě netrápí, jen ty. Tohle tady.“ – pokýval s pocitem trapnosti směrem k rozebrané předváděcí místnosti a kanceláři, kde dokonce zmizely i kalendáře a koš na papír. – „Tohle“ – jaké co možná nejtaktnější a soucitné slovo použít? – „Tohle je smůla,“ řekl.

„Smůla?“ řekl otec příkře.

„Myslím tím,“ koktal syn, „slyšel jsem o schůzce věřitelů. Víím, že je to tady tvůj poslední den, tak jsem si říkal, že se zastavím, abych viděl, jak ti je.“

„To je od tebe moc hezké, synku“, řekl otec energicky. „Moc hezké. Všechno jsme vyklidili, dneska většinu mašin. Jen to zamknu a předám to. Zamykání je docela věda, je tu tolik klíčů. Fakt mě to unavuje. Kolik myslíš, že je tady k tomu všemu klíčů? Nevěřil bys tomu.“

„Musel sis dělat starosti,“ řekl syn.

„Starosti? Pořád říkáš to slovo. Já si nedělám starosti. Vše je v pořádku,“ řekl otec a nazlobeně se usmíval. „Mám dojem, že je vše v pořádku. Já to dokonce víím.“

„Já víím, vždycky jsi byl optimista,“ usmál se syn.

„Teď mě poslouchej. Chci, abys tohle pochopil,“ řekl otec, jeho laskavý hlas se náhle proměnil na hlas plný agrese a jeho nosní dírky se rozpochybovaly.

His eyes went hard, too. A different man was speaking, and even a different face; the son noticed for the first time that like all big-faced men his father had two faces. There was the outer face like a soft warm and careless daub of innocent sealing wax and inside it, as if thumbed there by a seal, was a much smaller one, babyish, shrewd, scared and hard. Now this little inner face had gone greenish and pale and dozens of little veins were broken on the nose and cheeks. The small, drained, purplish lips of this little face were speaking. The son leaned back instinctively to get just another inch away from this little face.

“Listen to this,” the father said and leaned forward on the table as his son leaned back, holding his right fist up as if he had a hammer in his hand and was auctioning his life. “I am 65. I don’t know how long I shall live, but let me make this clear: if I were not an optimist I wouldn’t be here. I wouldn’t stay another minute.” He paused, fixing his son’s half averted eyes to let the full meaning of his words bite home. “I’ve worked hard,” the father went on. “For thirty years I built up this business from nothing.”

I výraz v jeho očích ztvrdl. Mluvil docela jiný muž, s jiným obličejem. Syn si poprvé všiml, že stejně tak, jako všichni muži s velkými obličejí, i jeho otec má dvě tváře. Ta na povrchu byla jemná, jako potřená voskem a pod ní byla mnohem menší, dětská, mazaná, vyděšená a tvrdá. Teď tahle malá vnitřní tvář zezelenala a zbledla a tucty malých žilek na nose a tvářích popraskaly. Jeho malé, unavené, rudé rty té vnitřní tváře mluvily. Syn se instinktivně zaklonil, aby se alespoň trochu od tohoto malého obličejí oddálil.

„Poslouchej,“ řekl otec, naklonil se vpřed přes stůl a držel nad sebou zaťatou pěst, jako kdyby v ní měl kladívko a dával svůj život do dražby. „Je mi pětasedesát. Nevím, jak dlouho ještě budu žít, ale tohle říkám jasně: kdybych nebyl optimista, už bych tu nebyl. Nezůstal bych tu ani minutu.“ Udělal pauzu a zadíval se synovi hluboko do odvrácených očí, aby to mladý muž pochopil docela. „Pracoval jsem tvrdě,“ řekl otec a pokračoval. „Za třicet let jsem vybudoval byznys z ničeho.“

„You wouldn't know it, you were a child, but many's the time coming down from the North, I've slept in this office to be on the job early the next morning.” He looked decided and experienced like a man of forty, but now he softened to sixty again. The ring in the hard voice began to soften into a faint whine and his thick nose sniffed. “I don't say I've always done right,” he said. “You can't live your life from A to Z like that. And now I haven't a penny in the world. Not a cent. It's not easy at my time of life to begin again. What do you think I've got to live for? There's nothing holding me back. My boy, if I wasn't an optimist I'd go right out. I'd finish it.” Suddenly the father smiled and the little face was drowned in a warm flood of triumphant smiles from the bigger face. He rested his hands on his waistcoat and that seemed to be smiling too, his easy coat smiling, his legs smiling and even winks of light on his shining shoes. Then he frowned.

“Your hair's going thin,” he said. “You oughtn't to be losing your hair at your age. I don't want you to think I'm criticizing you, you're old enough to live your own life, but your hair you know—you ought to do something about it.

„Ty to nevíš, byl jsi dítě, ale mnohokrát, když jsem jezdíval ze severu, jsem spal v téhle kanceláři, abych byl brzy ráno v práci.“ Vypadal odhodlaně a zkušeně jako čtyřicátník, ale teď opět změkkl na šedesátníka. Jeho hrubý hlas zjemněl a proměnil se v jemný nárek. „Neříkám, že jsem vždy jednal správně,“ řekl. „Takhle se nedá žít celý život. A teď nemám ani vindru. Ani cent. Není snadné v mém věku začít znova. Pro co myslíš, že mám žít? Nic mě tu nedrží. Kluku můj, kdybych nebyl optimista, šel bych to zabalit. Skončil bych to.“ Náhle se otec usmál a malý obličej se utopil v přívalu triumfálních úsměvů velkého obličejce. Položil si ruce na svoji vestičku a ta vypadala, jako kdyby se taky smála, stejně jako jeho svrchník, i jeho nohy a dokonce i záblesky světla na jeho blyštících se botách. Pak se zamračil.

„Tvoje vlasy řídnu,“ poznamenal. „V tvém věku bys neměl takhle ztrácet vlasy. Nechci, aby sis myslel, že tě kritizuju. Jsi dost starý na to, abys žil svůj život, ale s těmi vlasy bys měl něco dělat.

If you used oil every day and rubbed it in with both hands, the thumbs and forefingers is what you want to use, it would be better. I'm often thinking about you and I don't want you to think I'm lecturing you because I'm not, so don't get the idea this is a lecture, but I was thinking, what you want, what we all want, I say this for myself as well as you, what we all want is ideas—big ideas. We go worrying along but you just want bigger and better ideas. You ought to think big. Take your case.

You're a lecturer. I wouldn't be satisfied with lecturing to a small batch of people in a university town. I'd lecture the world. You know, you're always doing yourself injustice. We all do. Think big."

"Well," said his son, still smiling, but sharply. He was very angry. "One's enough in the family. You've thought big till you bust."

He didn't mean to say this because he hadn't really the courage, but his pride was touched.

"I mean," said the son, hurriedly covering it up in a panic, "I'm not like you . . . I . . ."

"What did you say?" said the old man.

"Don't say that." It was the smaller of the two faces speaking in a panic. "Don't say that. Don't use that expression.

Kdybys používal krém a každý den si jej vtíral, bylo by to lepší. Často o tobě přemýšlím a nechci, aby sis myslel, že ti dávám přednášku, protože nedávám, tak to tak neber, ale říkám si, že to, co ty chceš – to, co my chceme, jsou nápady – velké nápady. Strachujeme se, ale chce to jen větší a lepší nápady. Musíš mířit vysoko. Podívej třeba na sebe. Jsi lektor. Já bych se nespokojil s přednášením pro tak málo lidí v městské univerzitě. Chtěl bych přednášet světu. Nezasloužíš si mít takový osud, nikdo z nás. Míř vysoko.

„Jasně,“ řekl jeho syn a stále se usmíval, teď ale ostře. Byl velmi rozzlobený. „Jeden takový v rodině stačí. Mířil jsi vysoko, až jsi spadl.“

Nechtěl to tak říct, protože neměl kuráž, ale jeho pýcha byla dotčena.

„Chci říct,“ snažil se v panice zakrýt, co řekl. „Nejsem jako ty... já...“

„Cos to řekl?“ vyhrkl otec „To neříkej.“
Teď mluvil v panice ten menší obličej. „To neříkej, neříkej tahle slova.

That's not a right idea. Don't you get a wrong idea about me. We paid sixpence in the pound," said the old man proudly.

The son began again, but his father stopped him.

"Do you know," said the bigger of his two faces, getting bigger as it spoke,

"some of the oldest houses in the city are in Queer Street, some of the biggest firms in the country? I came up this morning with Mr. Higgins, you remember Higgins?

They're in liquidation. They are. Oh yes. And Moore, he's lost everything. He's got his chauffeur but it's his wife's money.

Did you see Beltman in the trade papers? Quarter of a million deficit. And how long are Prestons going to last?"

The big face smiled and overflowed on the smaller one. The whole train, the old man said, was practically packed with bankrupts every morning. Thousands had gone. Thousands? Tens of thousands. Some of the biggest men in the City were broke.

A small man himself, he was proud to be bankrupt with the big ones; it made him feel rich.

"You've got to realize, old boy," he said gravely, "the world's changing. You've got to move with the times."

The son was silent.

Tak to není. Neměj o mně špatné mínění.

„Já uměl na věci vyzrát,“ řekl pyšně.

Syn začal znovu, ale otec ho zastavil.

„Víš,“ řekl větší z obličejů, který se zvětšoval, jak mluvil, „že i ty nejstarší a největší firmy v zemi i ve městě zkrachovaly? Viděl jsem se dnes s panem Higginsem, pamatuješ si ho? Jsou v likvidaci. V likvidaci, správně. A Moore taky přišel o všechno. Má šoféra, ale za peníze své ženy. Viděl jsi Beltmanovy cenné papíry? Deficit čtvrt milionu. A jak dlouho vydrží Prestonovi?“

Velký obličej se smál a předčil ten malý. Každé ráno mraky bankrotů, řekl otec. Tisíce firem pryč. Co tisíce, desetitisíce. Někteří z nejbohatších mužů ve městě jsou na dně.

Jako malý muž byl pyšný, že mohl zbankrotovat vedle těch velkých, připadal si tak jako boháč.

„Musíš si uvědomit, hochu,“ řekl vážně, „že svět se mění. Musíš se měnit s ním.“

Syn byl zticha.

The November sun put a few strains of light through the frosted window and the shadow of its bars and panes was weakly placed on the wall behind his father's head. Some of the light caught the tanned scalp that showed between the white hair. So short the hair was that his father's ears protruded and, framed against that reflection of the window bars, the father suddenly took (to his son's fancy) the likeness of a convict in his cell and the son, startled, found himself asking: Were they telling the truth when they said the old man was a crook and that his balance sheets were cooked? What about that man they had to shut up at the meeting, the little man from Birmingham, in a mackintosh...? "There's a fly in this room," said the old man suddenly, looking up in the air and getting to his feet. "I'm sorry to interrupt what you were saying, but I can hear a fly. I must get it out." "A fly?" said his son listening. "Yes, can't you hear it? It's peculiar how you can hear everything now the machines have stopped. It took me quite a time to get used to the silence. Can you see it, old chap? I can't stand flies, you never know where they've been. Excuse me one moment."

Zamrzlé okno propouštělo pár paprsků listopadového slunce a stín rámu a okenní tabule se slabě odrážela na zdi za otcovou hlavou. Část světla zachycovala jeho opálenou kůži na hlavě, která byla vidět mezi bílými vlasy. Měl je tak krátké, že mu uši vyčnívaly a proti tomu odrazu okenního rámu náhle vypadal (k synově pobavení) jako trestanec ve své cele a syn se sám sebe zděšeně ptal: Byla pravda to, co se říkalo, že otec byl padouch a jeho účetní knihy byly zfalšovány?

Co ten muž, kterého museli umlčet na schůzi, ten malý muž v pláštěnce z Birminghamu...?

„V místnosti je moucha,“ řekl náhle otec. Podíval se do vzduchu a vstával. „Nerad přerušuju tvou řeč, ale slyším mouchu. Musím ji dostat ven.“

„Moucha?“ podivil se syn a zbystril.

„Ano, copak ji neslyšíš? Je podivné, jak je teď najednou vše slyšet, když jsou stroje pryč. Chvilku mi trvalo, než jsem si na to zvykl. Vidíš jí, synu? Nemůžu mouchy vystát, nikdy nevíš, na čem seděly. Omluv mě na moment.“

The old man pulled a duster out of a drawer.

“Forgive this interruption. I can’t sit in a room with a fly in it,” he said apologetically. They both stood up and listened. Certainly in the office was the small dying fizz of a fly, deceived beyond its strength by the autumn sun.

“Open the door, will you, old boy,” said the old man with embarrassment.

“I hate them.”

The son opened the door and the fly flew into the light. The old man struck at it but it sailed away higher.

“There it is,” he said, getting up on the chair. He struck again and the son struck too as the fly came down. The old man got on top of his table. An expression of disgust and fear was curled on his smaller face; and an expression of apology and weakness.

“Excuse me,” he said again, looking up at the ceiling.

“If we leave the door open or open the window it will go,” said the son.

“It may seem a fad to you,” said the old man shyly. “I don’t like flies. Ah, here it comes.”

They missed it. They stood helplessly gaping up at the ceiling where the fly was buzzing in small circles round the cord of the electric light.

“I don’t like them,” the old man said.

The table creaked under his weight.

Vytáhl ze šuplíku prachovku.

„Omluv tohle přerušení. Nemůžu sedět v místnosti, když je v ní moucha,“ řekl omluvně. Oba vstali a poslouchali. Odněkud se ozýval utichající bzukot mouchy, která v podzimním slunci přecenila své síly.

„Otevři dveře, synku,“ řekl otec s pocitem trapnosti.

„Nesnáším je.“

Syn otevřel dveře a moucha vyletěla na světlo. Otec se po ní rozmáchl, ale uletěla mu.

„Tady je,“ řekl a lezl na židli. Ohnali se po ni oba, když letěla zase dolů. Otec vylezl na stůl. Výraz odporu a strachu se zračil v jeho malém obličejí, stejně jako výraz omluvy a slabosti.

„Omluv mě,“ řekl a vzhlížel ke stropu.

„Pokud necháme dveře nebo okno otevřené, ona vyletí,“ navrhl syn.

„Tobě se to může zdát podivné,“ řekl otec nesměle. „Já nemám rád mouchy. Tady je.“

Minuli ji. Stáli a bezmocně zírali na strop, kde moucha bzučela a lítala v kruhu kolem kabelu od světla.

„Nemám je rád,“ zopakoval otec.

Stůl vrzal pod jeho vahou.

The fly went on to the ceiling and stayed there. Unavailingly the old man snapped the duster at it.

“Be careful,” said the son. “Don’t lose your balance.”

The old man looked down. Suddenly he looked tired and old, his body began to sag and a look of weakness came on to his face.

“Give me a hand, old boy,” the old man said in a shaky voice. He put a heavy hand on his son’s shoulder and the son felt the great helpless weight of his father’s body.

“Lean on me.”

Very heavily and slowly the old man got cautiously down from the table to the chair. “Just a moment, old boy,” said the old man. Then, after getting his breath, he got down from the chair to the floor.

“You all right?” his son asked. “Yes, yes,” said the old man out of breath. “It was only that fly. Do you know, you’re actually more bald at the back than I thought. There’s a patch there as big as my hand. I saw it just then. It gave me quite a shock. You really must do something about it. How are your teeth? Do you have any trouble with your teeth? That may have something to do with it. Hasn’t Alice told you how bald you are?”

Moucha si sedla na strop a zůstala tam. Otec po ni bezúspěšně máchl prachovkou.

„Bud’ opatrný, ať neztratíš rovnováhu.“

Otec se podíval dolů. Náhle vypadal unaveně a staře, začal se sunout dolů a na jeho tváři byla patrná slabost.

„Dej mi ruku, synku,“ žádal otec roztřeseným hlasem. Položil těžkou ruku na synovo rameno a ten na sobě cítil váhu otcova těla, které přestal ovládat.

„Opři se o mě.“

Velmi ztěžka, pomalu a opatrně slezl ze stolu na židli. „Moment, kluku,“ řekl otec. Pak, když chytil dech, sestoupil ze židle na podlahu.

„Jsi v pořádku?“ zeptal se syn.

„Ano, ano,“ pokýval otec, poněkud bez dechu. „To jen ta moucha. Víš, že jsi vzadu na hlavě plešatější, než jsem myslel? Máš tam místo velké asi jako moje ruka, teď jsem to viděl. Docela mě to vyděsilo. Něco s tím vážně musíš udělat. Jak jsou na tom tvoje zuby? Máš s nimi nějaké potíže? Ty s tím mohou mít co do činění. Neřekla ti Alice, jak moc ti padají vlasy?“

“You’ve been doing too much. You’re worried,” said the son, soft with repentance and sympathy. “Sit down. You’ve had a bad time.”

“No, nothing,” said the old man shyly, breathing rather hard. “A bit. Everyone’s been very nice. They came in and shook hands. The staff came in. They all came in just to shake hands. They said, ‘We wish you good luck’.”

The old man turned his head away. He actually wiped a tear from his eye. A glow of sympathy transported the younger man. He felt as though a sun had risen.

“You know—” the father said uneasily, flitting a glance at the fly on the ceiling as if he wanted the fly as well as his son to listen to what he was going to say—

“you know,” he said. The world’s all wrong. I’ve made my mistakes. I was thinking about it before you came. You know where I went wrong? You know where I made my mistake?”

The son’s heart started to a panic of embarrassment. “For heaven’s sake,” he wanted to shout, “don’t! Don’t stir up the whole business. Don’t humiliate yourself before me. Don’t start telling the truth. Don’t oblige me to say we know all about it, that we have known for years the mess you’ve been in, that we’ve seen through the plausible stories you’ve spread, that we’ve known the people you’ve swindled.”

„Měl bys trochu zvolnit, máš moc starostí,“ řekl syn jemně, s lítostí a pochopením. „Sedni si, je toho na tebe moc.“

„Ne, nic,“ řekl muž nesměle a dýchal poněkud ztěžka. „Trochu. Všichni na mě jsou velmi milí. Zaměstnanci mi přišli potřást rukou. Přišli jen proto, aby mi potřásli rukou. Říkali, že mi přejí hodně štěstí.“

Otec odvrátil hlavu. Dokonce si utřel slzu. Syn pocítil vlnu soucitu. Cítil, jako kdyby slunce již bylo na obloze.

„Víš – „ řekl otec ustaraně a hodil očkem po mouše na stropě, jako kdyby chtěl, aby jak moucha, tak jeho syn slyšeli to, co se chystal říct. –

„Víš, se světem je něco špatně. Dělal jsem chyby. Přemýšlel jsem o nich, než jsem je udělal. Víš, kde jsem chyboval?

Synovo srdce se rozbušilo v přívalu rozpaků. „Proboha,“ chtělo se mu vykřiknout, „ne! Nevytahuj to o byznysu. Neponižuj se přede mnou. Neříkej mi pravdu. Nenuť mě říct, že o tom všem víme, o tom svinstvu, které jsi dělal, že jsme dávno prokoukli ty tvoje za vlasy přitažené příběhy, které jsi vyprávěl, a že známe lidi, které jsi podvedl.“

“Money’s been my trouble,” said the old man. “I thought I needed money. That’s one thing it’s taught me. I’ve done with money. Absolutely done and finished with it. I never want to see another penny as long as I live. I don’t want to see or hear of it. If you came in now and offered me a thousand pounds I should laugh at you. We deceive ourselves. We don’t want the stuff. All I want now is just to go to a nice little cottage by the sea,” the old man said. “I feel I need air, sun, life.”

The son was appalled.

“You want money even for that,” the son said irritably. “You want quite a lot of money to do that.”

“Don’t say I want money,” the old man said vehemently. “Don’t say it. When I walk out of this place tonight I’m going to walk into freedom. I am not going to think of money. You never know where it will come from. You may see something.

You may meet a man. You never know. Did the children of Israel worry about money? No, they just went out and collected the manna. That’s what I want to do.”

The son was about to speak. The father stopped him.

“Money,” the father said, “isn’t necessary at all.”

Now like the harvest moon on full glow the father’s face shone up at his son.

„Peníze byly můj problém,“ řekl otec. „Myslel jsem si, že potřebuju peníze. V tomhle jsem se už poučil. S penězi jsem dočista skoncoval. Nechci už do smrti vidět ani pětník. Kdybys teď přišel a nabídl mi tisíc liber, vysmál bych se ti. Klameme sami sebe. Nechceme věci. Co teď chceš, je jít do nějaké hezké malé chaty u moře,“ řekl otec. „Cítím, že potřebuji vzduch, slunce, život.“

Syn byl zhnusen.

„I na to ale potřebuješ peníze,“ řekl syn nazlobeným hlasem. „Na to potřebuješ docela dost peněz.“

„Neříkej, že chceš peníze,“ řekl otec vehementně. „Neříkej to. Až odsud dneska večer vyjdu, půjdu vstříc svobodě. Nebudu myslet na peníze. Nikdy nevíš, odkud přijdou. Třeba se něco naskytne. Třeba někoho potkáš, nikdy nevíš. Staraly se děti starozákonního Izraele někdy o peníze? Ne, prostě šly a sbíraly manu. To je to, co chceš.“

Syn chtěl promluvit, ale otec ho zarazil.

„Peníze,“ řekl otec, „nejsou vůbec nutné.“

Otcův obličej teď nad synem doslova zářil jako měsíc v úplňku.

“What I came round about was this,” said the son awkwardly and drily. “I’m not rich. None of us is. In fact, with things as they are we’re all pretty shaky and we can’t do anything. I wish I could but I can’t. But”—after the assured beginning he began to stammer and to crinkle his eyes timidly—“but the idea of your being— you know, well short of some immediate necessity, I mean—well, if it is ever a question of—well to be frank, *cash*, I’d raise it somehow.”

He colored. He hated to admit his own poverty, he hated to offer charity to his father. He hated to sit there knowing the things he knew about him. He was ashamed to think how he, how they all dreaded having the gregarious, optimistic, extravagant, uncontrollable disingenuous old man on their hands. The son hated to feel he was being in some peculiar way which he could not understand mean, cowardly and dishonest.

The father’s sailing eyes came down and looked at his son’s nervous, frowning face and slowly the dreaming look went from the father’s face. Slowly the harvest moon came down from its rosy voyage. The little face suddenly became dominant within the outer folds of skin like a fox looking out of a hole of clay.

„Došel jsem k tomuhle,“ řekl syn poněkud zvláště. „Nejsem bohatý. Ani ty nejsi. Celkově vzato jsme docela slabí, na nic se nezmůžeme. Přál bych, si aby to bylo jinak, ale není. Ale“ – po jistém začátku začal koktat a přivírat váhavě oči – „ale představa, že bys byl, však víš, v nějaké hmotné nouzi, chci říct – kdyby šlo o peníze, bych je nějak vydělal.“

Změnil barvu. Bylo mu proti srsti přiznat svou chudobu, nabízet almužnu svému otci a stejně tak tam sedět, když o něm věděl všechny ty věci. Styděl se myslet na to, jak se on, jak se oni všichni děsili toho, že budou mít na krku jeho společenského, optimistického, výstředního, nekontrolovatelného a podlého otce. Syn měl nepříjemný pocit, že je otec zbabělý a nečestný, a ačkoliv nevěděl, o co přesně jde.

Otcovy oči spočinuly na synově nervózním, mračícím se obličejí a najednou se otec zasnul. Měsíc pomalu sestoupil ze své růžové pouti. Náhle se malý obličej chopil moci a uvnitř toho, co navenek kryla kůže, jako když liška vykukuje z díry v hlíně.

He leaned forward brusquely on the table and somehow a silver-topped pencil was in his hand preparing to note something briskly on a writing pad.

“Raise it?” said the old man sharply. “Why didn’t you tell me before you could raise money? How can you raise it? Where? By when?”

Naklonil se rychle přes stůl a najednou měl v ruce tužku se stříbrnou vrchní částí a připravoval se poznamenat si něco rychle do bločku.

„Vydělat?“ řekl otec ostře. „Proč jsi mi neřekl předtím, že dokážeš vydělat peníze? Jak je vyděláš? Kde? Čím?“

5 Stylistic analysis

Translation is generally construed as the transfer of the meaning of from “a source language into a target language” (Catford 20). It is therefore by no means sufficient to translate the text word by word, as the outcome would look rather unnatural. The modern approach stresses “functional equivalence” (Knittlová 6), therefore shifts in lexis, morphology and syntax are necessary at times in order to maintain the original meaning.

Dnes považujeme za základní princip překladu funkční přístup, funkční ekvivalenci. Znamená to, že nezáleží na tom, použijeme-li stejných či jiných jazykových prostředků, ale na tom, aby plnily stejnou funkci, a to pokud možno po všech stránkách, tedy nejen významově věcné (denotační, referenční), ale i konotační (expresivní, asociační) a pragmatické. (Knittlová 6).

Ulpívání na jednotlivosti je podstatou neumělé formy „věrného“ překladu, překladu otrockého, který je příznačný pro pedantské překladatele bez uměleckého nadání; naopak zase celostní chápání často svádí právě vynikající překladatele k tomu, že se soustředí na příliš obecné principy, na příliš rozsáhlé celky, a v jejich jménu pak zkreslují jednotlivé myšlenky. (Levý 129)

In this part of my thesis I will analyse the necessary adjustments made in the texts from various perspectives – chiefly morphological, lexical and syntactic.

5.1 Morphological aspect

5.1.1 Tenses

English has tenses that do not occur in the Czech language. Should a translator come across such a phenomenon, they ought to be able to ensure that the meaning with regards to the tense is not disrupted in the target language.

V oblasti časové a způsobové kategorie nejčastější chybou překladatelů je nesprávná interpretace časů, které čeština nemá, případně zanedbání jejich kompenzace, zejména předminulého času např. časovým adverbium dokonavým videm nebo patřičným sledem dějů s explicitním konektorem. (Knittlová93)

Examples:

- “Mr Good has gone,” she said (3)
- Pan Good odešel, řekla. (3)

- It had been raining since ten o'clock. (3)
- Pršelo už od deseti hodin. (3)

- She was looking at me all the time wondering what to say and suddenly she went into fits of laughter. (5)
- Celou dobu se na mě dívala a přemýšlela, co říct, najednou se však dala do smíchu. (5)

5.1.2 Category of definiteness

This grammatical category generally determines the noun in terms of its definiteness, i.e. whether the noun functions as a general term or a specified term. “*It is expressed by articles (definite, indefinite and zero) and some pronouns (demonstrative, possessive and indefinite)*” (Dušková 59).

Jestliže ve výchozím jazyce existuje gramatická kategorie, kterou cílový jazyk nemá, nebo ji má, ale jen v omezené míře, je sice vždy možnost použít místo nezavedených gramatických prostředků prostředky lexikální, tím se ale dotýčný význam mnohdy zbytečně zdůrazní (např. v kategorii určení Close the gate: Zavírejte ta vrata). (Knittlová 92)

As articles do not occur in the Czech language, the translator has to take into consideration whether or not it seems natural to use a lexical means instead of grammatical.

Example:

- Then the bell rang and a woman called out... (5)
- V tom se rozezněl zvon a nějaká žena vykřikla... (5)

5.1.3 Aspect

Aspect is a grammatical category which refers to the duration of an event within a particular tense. English has four aspects: simple, progressive, perfect and perfect progressive.²

In Czech we distinguish “*dokonavý*” and “*nedokonavý*” aspect. The aspect in the target language is therefore adjusted according to the context.

Pro vid se také rozhodujeme tentativně na základě kontextu a ne vždy zcela jednoznačně. V češtině je v podstatě každé sloveso svou morfológickou strukturou buď dokonavé nebo nedokonavé, kdežto v angličtině je pouze průběhový tvar příznakový v tom, že jím mluvčí děj aktualizuje, soustřeďuje pozornost na průběh děje, což je do jisté míry záležitost subjektivního pojetí i mluvčího. (Knittlová 92-93)

Examples:

- The rain was pouring down on to the glass roof of the office. (3)
- Lilo jako z konve a kapky padaly na skleněnou střechu recepcie. (3)
- He'd been economizing on the brilliantine. (5)
- Snažil se ušetřit na kosmetice. (5)
- “I was staying there the week-end so as to be sharp on the job on Monday morning.” (4)
- „Zůstal jsem přes víkend, abych byl v pondělí ráno v práci ve formě.“ (4)

5.1.4 Modality

Modal verbs occur in both Czech and English language and they “*differ significantly from auxiliary verbs and lexical verbs as far as morphology, syntax and functional semantics are concerned*” (Dušková 180). However, in some cases it is suitable to omit or add a modal verb in the target language in order to maintain its natural structure.

---

² *Tense and aspect* [online]. [cit. 2017-02-08]

Naznačili jsme jen základní případy, nesnáze mohou však nastat i v převádění modality. Překladač stojí dále před úkolem poznat, který význam polyfunkčních modálních sloves je ve hře. Opět je třeba být dostatečně citlivý ke kontextu. Často se uplatní sémantická redistribuce, převedení signálu modality z jiných slovních druhů, např. u infinitivu. (Knittlová 94)

Examples:

- ...but you would have thought Colin could read what was in her mind. (11)
- Zdálo se, že Colin četl její myšlenky. (11)

- “So’s I can see you” (3)
- „Ať na vás vidím“ (3)

- “You may run a garage, but you don’t run the railway service.” (15)
- „Máš možná garáž, ale nemáš železnici.“ (15)

5.1.5 Possessive pronouns

There are some apparent differences between Czech and English in terms of possessive pronouns. Generally, in English the tendency to use them is more frequent than in Czech, where they are often omitted.

V angličtině se posesivních zájmen užívá při odkazování na části těla, předměty osobní potřeby a v jiných případech, kdy se v češtině přivlastňovací vztah buď nevyjadřuje vůbec, nebo dativem zvrátého či osobního zájmena. (Dušková 107)

Examples:

- ...and I put out my hand to stop him and keep him following us. (10)
- Pokynul jsem rukou, abych ho zastavil a nechal ho za námi. (10)

- Took me ten minutes to ram the idea into his head. (6)
- Trvalo to deset minut, než jsem mu tu myšlenku vtloukl do hlavy. (6)

Another aspect worth closer scrutiny is the lack of English equivalence of the Czech possessive pronoun “*svůj*”.

„Na rozdíl od češtiny nemá angličtina přivlastňovací zájmeno zvrtné. Podmětu se přivlastňuje zájmenem příslušné osoby. (Dušková 106)“

Examples:

- He was not, you see, wearing his top hat. (26)
- Ten den na sobě neměl svůj cylindr. (26)
- “Keep your sense of humour to yourself,” I said. (29)
- „Nech si svůj humor pro sebe“, řekl jsem. (29)

5.2 Lexical aspect

5.2.1 Proper nouns

Proper names refer to a specific referent. These names serve to distinguish a particular individual from others. Common names, on the other hand, refer to a class of individuals such as man, woman, and boy.³

I came across many proper nouns in the short stories I had decided to translate. In terms of people’s names, I found it natural not to translate them.

Examples:

- “This is Miss MacFarlane,” I said. (15)
- “Tohle je slečna MacFarlaneová,” řekl jsem. (15)
- “Mr Good has gone,” she said. “And Mr Straker. (3)
- „Pan Good odešel.“, řekla. „Stejně tak pan Straker.“ (3)

---

³ *Translation journal: How to translate proper names* [online]. [cit. 2017-02-08]

Similarly, the brand of the motorcycle that appears in the story can remain untranslated without causing disruption to comprehensibility.

Example:

- I expected to see that Indian coming flying straight out of every corner... (27)
- Čekal jsem, že každou chvíli jeho Indián vyletí přímo ze zatačky... (27)

5.2.2 Names of places

“It is sort of rule of thumb that when the translation of a geographical entity is not available, or it is not known to the translator, the best solution is to keep the place’s name in its original language.”⁴

Examples:

- The light-railway bridge at Dootheby took me by surprise... (28)
- Světelný železniční přejezd v Dootheby mě překvapil... (28)
- We went through Cox Hill, Wammering and Yodley Mount, flat country, don’t care for it myself. (27)
- Projížděli jsme přes Cox Hill, Wammering a Yodley Mount – jednotvárná krajina, která mě nikterak nezaujala. (27)

5.2.3 Idioms

Idioms are generally construed as fixed expressions that contain shifted, often figurative meaning and therefore cannot be translated literally. However, in some cases an idiom in the source language can be translated by using the equivalent idiom in the target language. I came across a few idioms in the text and it took some time to find the appropriate counterpart.

---

⁴ *Translation journal: The translation of geographical names* [online]. [cit. 2017-02-08]

Kde slovo nemá význam samo o sobě, nýbrž jen jako součást celku, překládá se celek bez ohledu na významy jednotlivých slov. Jako lexikální jednotka se překládají ustálené fráze, idiomy a většina lidových rčení a přísloví. U obrazného výrazu jsou důležité i vedlejší implikace jednotlivých slov, jejich vztahy ke smyslové skutečnosti a vztah mezi myšlenkou a jejím uměleckým výrazem: proto zde vyžaduje i detail pozorné převedení, zvláště tam, kde je součástí vyššího celku autorova stylu, charakterizačního záměru apod. (Levý 129)

Examples:

- “Well, it takes all sorts to make a world”, as my old mother used to say. (13)
- Inu, každý jsme nějaký, jak by řekla moje stará matka. (13)

- “You ought to think big.” (38)
- „Musíš mířit vysoko.“ (38)

- “Don’t you get a wrong idea about me.” (39)
- „Neměj o mně špatné mínění.“ (39)

5.2.4 Phrasal verbs

Phrasal verb is generally deemed, similarly as idioms, one semantic unit comprising typically a verb and a particle or a preposition. The meaning is yet again not literal.

Examples:

- I saw this chap when I put my car away. (6)
- Uviděl jsem toho chlápka, když jsem zaparkoval auto do garáže. (6)

- I had to see to it. (22)
- Musel jsem se s tím popasovat. (22)

5.2.5 Fixed expressions and collocations

They are sequences of words that more often than not come together, carrying certain (often slightly shifted) meaning. It is therefore not advisable to translate them, similarly to idioms and phrasal verbs, literally. The translator is supposed to deal with the whole semantic unit.

Examples:

- She was looking at me all the time wondering what to say and suddenly she went into fits of laughter. (5)
- Celou dobu se na mě dívala a přemýšlela, co říct, najednou se však dala do smíchu. (5)
- “Don’t mind me,” she said. “I’m Irish.” (5)
- “To nic,” řekla. “Vždyť jsem Irka.” (5)
- We never let him alone, he said. (12)
- Nedali jsme mu pokoj, řekl. (12)

5.2.6 Colloquialisms

As a literary device, colloquialism refers to the usage of informal or everyday language in literature. Colloquialisms are generally geographic in nature, in that a colloquial expression often belongs to a regional or local dialect. They can be words, phrases, or aphorisms.⁵

Nelze použít hovorových nebo slangových lexikálních jednotek se spisovnými koncovkami ani deformovat morfoložicky lexikální jednotky z formální vrstvy. Vystižení míry užívání morfoložických deformací není však pro překladatele nijak snadnou záležitostí. Vzhledem k tomu, že se v současných překladech tak často využívá obecné češtiny a ne vždy bez problémů, měla by i této otázce být věnována patričná pozornost. (Knittlová 107)

---

⁵ *Literary devices: Colloquialism* [online]. [cit. 2017-02-08]

Examples:

- “The laddie wants you to look at his bike,” I said. (6)
- “Mladej chce, aby ses podívala na jeho motorku,” řekl jsem. (6)
- I saw this chap when I put my car away. (6)
- Uviděl jsem toho chlápka, když jsem zaparkoval auto. (6)

5.2.7 Deliberate omission

In some parts of the text I purposefully omitted one or more words in the target language for the sake of achieving natural stylistic layout.

Dodejme k tornu, že nevyjádřitelnost je nutno kompenzovat, protože v překladu by se žádná hodnota neměla ztratit, pouze jedna forma se přelévá v druhou. Prvky různých vrstev a jazykových útvarů nejsou vázány vždy na stejnou rovinu. A vzhledem k tornu, že jazyky různě využívají signálů z té či oné roviny, je možnost převedení signálů z jedné roviny do druhé známou cestou, kterou může překladatel mnohé těžko řešitelné problémy vyřešit. (Knittlová 106)

Examples:

- The sunburn shone through the clipped white hair of his head and he had the simple, trim, open-air look of a snow man. (33)
- Byl to energický, urostlý muž s šibalským úsměvem. Sluneční svit prosvítal jeho upravenými bílými vlasy. Měl vizáž prostého, dobře vypadajícího sněžného muže. (33)
- “No, thanks,” said the son, listening patiently to his father. “I have had my tea.” “You’ve had your tea? Go on. Why not have another?” (34)
- „Ne, díky,“ řekl syn. Pozorně svému otci naslouchal. „Už jsem měl.“ „Už jsi měl? Tak si dej další.“ (34)

5.2.8 Acronyms

Acronym is a type of abbreviation, typically a word formed from the initial letters or syllables. Though there are not many in the source text, some of them were quite a brainteaser for me.

Examples:

- They came up over the hill where the A.A. man stands and choked around the tram stop. (18)
- Jezdili za kopec, kde agitátor z anonymních alkoholiků stojí a pokašlává u tramvajové zastávky. (18)
- “I’m T.T.,” I said. “Too many soakers on the road as it is.” (3)
- „Jsem abstinent“, řekl jsem. „Už takhle je tam venku dost pijanů.“ (6)

5.2.9 Measures

As the author is British and the stories are set in England, it goes without saying that I came across many measures that are unfamiliar to me and also might not be clear to a common Czech reader. I contemplated whether or not it was suitable to translate them. Having learnt what Levý claims, I dealt with various measures in a different manner.

V překladu má smysl zachovávat jen ty prvky specifická, které čtenář překladu může cítit jako charakteristické pro cizí prostředí, tj. jen ty, které jsou schopny být nositeli významu “národní a dobová specifická”. Všechny ostatní, které čtenář nechápe jako odraz prostředí, pozbývají obsahu a poklesají na bezobsažnou formu, protože nejsou schopny konkretizace. (Levý, 122)

Examples:

- Take last Saturday, he said, we were following him for miles down the by-pass, he said. (12)
- Jako třeba minulou sobotu, jak říkal, jsme ho sledovali celé míle po obchvatu. (12)

Since there is no reference to a specific distance, it seems to me that there is no need to delve into the correlation between miles and kilometres in this particular case.

Examples:

- The son leaned back instinctively to get just another inch away from this little face. (36)
- Syn se instinktivně zaklonil, aby se od tohoto malého obličeje alespoň o kousek oddálil. (36)

From my point of view, “inch” in this sentence does not need to be translated literally, since the precise length is of no importance here and it feels more natural to translate it loosely.

- I waved him on and past he flew with his scarf flying out, blazing red, into the traffic. “We’re doing 58 ourselves,” she said, leaning across to look. (10)
- Mávl jsem na něj a on prolétl kolem nás do provozu, jeho červená šála přitom plála a zářila.
„Sami jedeme přes devadesát,” řekla a nakláněla se, aby se podívala. (10)

In this case not making any adjustments as for the measure would be misleading. Despite the fact that it is not explicitly said that the speed is measured in miles per hour, I presume so, given that *miles* had appeared in the text earlier. One mile equals approximately 1609 metres⁶, so I decided to translate it in a way that a Czech reader would understand it for sure.

5.2.10 Currency

This turned out to be quite a complicated issue for me, since I was not able to estimate the approximate value of some of the coins mentioned. *Shilling*, for instance, was taken out of circulation in 1970.⁷ It required further research. However, in terms of translation itself, Levý states that there is no point in translating currencies.

---

⁶ *Převod jednotek* [online]. [cit. 2017-02-08]

⁷ *ProjectBritain: Understanding old British money* [online]. [cit. 2017-02-08]

Převádět cizí měnu není možné, protože měna je charakteristická vždy pro určitou zemi a koruny by nám lokalizovaly překlad do našeho prostředí. Nutno tedy ponechat rubly, pesety, marky, centy; nanejvýš je možno pro srozumitelnost převádět méně známé mince na známější: místo anglického „crown“ překládat „pětišilink“, místo „guinea“ a „sovereign“ „libra“ ... (Levý 124)

Examples:

- Oh,” she said, when we got to the pictures. “Two shillings’s too much. Let’s go into the one-and-sixes at the side and we can nip across into the two-shillings when the lights go down.” (7)
- „To ne!,” řekla, když jsme dorazili do kina. „Dva šilinky jsou příliš. Pojd’me na místa za jeden šilink a šest pencí a až zhasnou světla, přelezeme na místa za dva šilinky. (7)

However, if the specific amount of money is not the focus of the utterance, it feels more natural to translate it.

- “And he spends every penny he makes,” she said. (9)
- „A on utratí každěj halíř, co vydělá,” řekla. (9)

5.2.11 Reformulation

Certain passages of the text required more profound adjustments so as to maintain contextual comprehension in the target language.

Example:

- Now it was all bicycles over the new concrete road from the gun factory. Then traction engines and cars. They came up over the hill where the A.A. man stands and choked around the tram stop. It was mostly holiday traffic. Everything with a wheel on it was out. (18)
- Ted’ tu bylo na nové betonové silnici vedoucí z továrny na zbraně plno motorek, taky lokomobily a auta. Jezdili za kopec, kde agitátor od anonymních alkoholiků stojí a pokašlává u tramvajové zastávky. Provoz byl spíš prázdninový. Všechno, co mělo kolo, bylo pryč. (18)

5.3 Syntactic aspect

5.3.1 Subject

One of the most striking differences between Czech and English syntax is the position of the subject and the possibility of its omission.

„Podmět je základní větný člen, který na rozdíl od ostatních jmenných větných členů je pro stavbu anglické věty nezbytný. Bezpodmětové (jednočlenné slovesné) věty v angličtině neexistují.“ (Dušková 390)

Examples:

- It had been raining since ten o'clock. (3)
- Pršelo už od deseti hodin. (3)

It is apparent in the example above that *it* in this case functions as (formal) subject, while being left out in the target language.

- “You been here in a car ?” I said.
“No, motor bike,” she said and blushed. “Cars can't follow in these tracks.” (11)
- „Byli jste tu autem?“ řekl jsem.
„Ne, na motorce,“ řekla a začervenala se. „Autem se po téhle cestě nedá.“ (11)
- “Miss MacFarlane doesn't like being followed,” I said. (12)
- „Slečně MacFarlanové se nelíbí, když ji někdo sleduje,“ řekl jsem. (12)

Even though the subject is present in the source language and it would be correct to incorporate it into the translation, it feels more natural to omit it in the target language.

5.3.2 Negation

In terms of negation, there are substantial differences between English and Czech. The most prominent one is the matter of double negation.

Hlavní rozdíl mezi angličtinou a češtinou je ve struktuře záporné věty. Zatímco v češtině se při celkovém popření větného obsahu uplatňuje záporová shoda, tj. zápor se obligatorně vyjadřuje nejen u slovesa, ale i u výrazů obecné platnosti, v angličtině se zápor vyjadřuje pouze jednou. Je-li ve větě záporný výraz obecné platnosti, musí mít sloveso formu kladnou. (Dušková 337)

Examples:

- Every time I went to that town I took a box of something. Samples, mostly, they didn't cost me anything. (8)
- Pokaždé, když jsem do města jel, měl jsem s sebou krabici něčeho. Většinou vzorků, protože mě nic nestály. (8)
- We didn't have any more trouble with Colin after this until Bank Holiday. (14)
- S Colinem jsme potom až do svátků neměli žádný problém. (14)

Another difference regarding negation is noticeable in yes/no questions in Czech and English. This type of question is in English typically positive in form, while both positive and negative forms are possible in Czech.

Zatímco v angličtině má pravá zjišťovací otázka kladnou formu, v češtině může mít i formu zápornou. Užití kladné či záporné formy je v české zjišťovací otázce někdy téměř libovolné, funkce tázací věty se tím nemění, tj. jak kladná, tak záporná otázka je z hlediska platnosti svého obsahu neutrální. Obě varianty ponechávají odpověď zcela otevřenou. (Dušková 314)

Examples:

- “You're a stranger here, aren't you?” she said. (3)
- „Nejste zdejší, že ne?“ zeptala se. (3)
- “Want a wash?” my father said. “We've got a wash basin downstairs,” he said. (15)
- „Nechceš se umýt? Máme dole umyvadlo,“ řekl. (15)

5.3.3 Passive voice

In terms of passive voice, I came across some differences as well. While passive voice is fairly common in English fiction, it is not typical of the Czech language.

Trpný rod čeština v beletrii v podstatě nepoužívá, pokud nejde o případy, kdy se autor záměrně vyhýbá explicitnímu vyjádření činitele. Přesto se začínající překladatelé často nechávají svést původním textem a mechanicky převezmou anglickou pasivní trukturu. Při rozhodování je mj. třeba brát v úvahu stylistickou příslušnost textu. (Knittlová 94)

Examples:

- “Miss MacFarlane doesn’t like being followed,” I said. (12)
- „Slečna MacFarlanová nemá ráda, když ji někdo sleduje,” řekl jsem. (12)
- Suddenly all the money quarrels of the family, which nagged in the young man’s mind, had been dissolved. (31)
- Náhle jakoby všechny hádky o peníze v rodině, které mladému muži nedaly klidu, zmizely. (31)

However, in some cases it felt natural to use passive voice in the target language as well.

„V hovorovém stylu je pasivum řídké. Nejčastěji se vyskytuje typ s životným podmětem a neživotným (vyjádřeným nebo implikovaným) původcem vyvolávajícím různé mentální a citové stavy a reakce.“ (Dušková 265)

Examples:

- He didn’t mean to say this because he hadn’t really the courage, but his pride was touched. (38)
- Nechtěl to říct, neměl na to kuráž, ale jeho pýcha byla dotčena. (38)
- The son was appalled. (44)
- Syn byl znechucen. (44)

5.3.4 Reporting clauses

Given that the direct speech prevails in the short story “Sense of Humor”, it turned out to be rather tricky to be coming up with yet unused Czech equivalents of *said* after the utterance in quotation marks. In some cases I left it out completely, as it was clear from the context who the agent was.

“Většinou profesionálních překladatelů je dnes již jasné, že v angličtině je stereotypní opakování slovesa „said“ v uvozovacích větách dáno tím, že anglická literatura tu prostě má jinou konvenci a zpravidla v tomto případě uvozovací věty různě obměňují” (Levý 144).

Examples:

- “You’re a stranger here, aren’t you?” she said.
“I am,” I said. “And so are you.”
“How do you know that?”
“Obvious,” I said. “Way you speak.”
“Let’s have a light,” she said.
“So’s I can see you,” I said. (3)
- „Nejste zdejší, že ne?“ zeptala se.
„Nejsem,“ odpověděl jsem. „Ani vy ne.“
„Jak to víte?“
„Je to zřejmé z toho, jak mluvíte.“
„Co kdybych rozsvítila“, navrhla.
„Ať na vás vidím“, přítakal jsem. (3)
- “That’s where they make their mistake,” I said. “They think they know everything because they’ve been on the road all their lives.” (3)
- „A to je chyba,“ poznamenal jsem. „Myslí si, že ví všechno, protože jsou celý svůj život na cestě.“ (3)

In the example below the reporting clause is left out in the target language.

- “Oh, Colin,” says she. “What do you want?”
“Nothing,” the chap said. “I came in to see you.” (6)
- „Co tu chceš, Coline?“
„Nic. Přišel jsem se za tebou podívat.“ (6)

5.3.5 Participle

As far as participle is concerned, its use and occurrence differs significantly between Czech and English. Although the source text contains many, I tried to find some other solution in the target language, as participles are deemed archaic and obsolete in Czech⁸.

„Čeština naopak používá na místě infinitivních, gerundijních a participiálních čili tzv. nominálních tvarů slovesných raději určitých tvarů slovesných, a tedy vět, ať už hlavních či vedlejších.“ (Knittlová 95).

Ing-ové participium má stejný formální systém jako český přechodník. Rozlišuje čas přítomný a minulý a rod činný a trpný (asking žádaje, being asked jsa žádán, having asked požádav, having been asked byv požádán). Na rozdíl od češtiny se ho však užívá častěji a vedle vazeb obdobných vazbám českým se vyskytují též vazby, které v češtině nemají strukturní obdobu. (Dušková, 581)

Examples:

- “Come into the office, Mr Humphrey,” she said, bringing me a cup. (3)
- „Pojďte dovnitř, pane Humphrey“, řekla a nesla mi šálek. (3)
- Sure enough, coming back we’d hear him popping and backfiring close behind us, and I put out my hand to stop him and keep him following us, biting our dirt. (10)
- Samozřejmě, že když jsme jeli zpátky, slyšeli jsme, jak mu bublá motor kousek za námi. Pokynul jsem rukou, abych ho zastavil a nechal ho v závěsu polykat prach. (10)

---

⁸ *Pravopisně: Pravidla přechodníků* [online]. [cit. 2017-02-08]

5.3.6 Long sentences

Certain passages comprise longer sentences. I made several adjustments and divided them into several units so that it looked more natural to the Czech reader.

Example:

- And so I lay there, listening to the traffic, staring at the ceiling and shivering whenever the picture of Colin shooting right off that damned red thing into the bus came into my mind—until I did not hear the traffic any more, or see the ceiling any more, or think any more, but a change happened—I don't know when. This Colin thing seemed to have knocked the bottom out of everything and I had funny feeling we were going down and down and down in a lift. And the further we went the hotter and softer she got. (21)
- Tak jsem tam tak ležel. Poslouchal jsem hluk dopravy, civěl na strop a otřásl se kdykoliv mi na mysl přišel obraz Colina, jak letí z té zatracené červené věci přímo pod autobus. Pak už jsem neslyšel auta venku, ani neviděl strop, ani nemyslel. Nevím kdy, ale stala se změna. Tahle věc s Colinem všechno zhatila a já měl zvláštní pocit, že jedeme dolů výtahem. Čím více jsme klesali, tím rozvášněnější byla. (21)

5.3.7 Functional sentence perspective

Several adjustments were made so as to maintain the functional perspective scheme. According to Knittlová, it is crucial for the translator to distinguish between theme and rheme, laying the emphasis on the latter accordingly. (Knittlová 96)

Examples:

- Then he gives me a funny look.
“Who’s the girl?” he says.
My mother came in then and said:
“She’s pretty, Arthur.”
“Of course she’s pretty,” I said. “She’s Irish.”
“Oh,” said the old man. “Irish! Got a sense of humour, eh?”
“She wouldn’t be marrying me if she hadn’t,” I said. And then I gave them a look. (8)
- Pak se na mě zvláště podíval.
„Kdo je ta holka?“ zeptal se.
Matka vešla a pronesla: „Je krásná, Arture.“
„Jasně, že je krásná, je to Irka,“ řekl jsem.
„Jo tak Irka! Tak to má smysl pro humor, že?“ poznamenal otec.
„Kdyby neměla, nebrala by si mě,“ řekl jsem a podíval jsem se pro změnu zvláště já na ně. (8)
- “I see his little game,” I said. “Following us.” So I saw to it that he did follow. (10)
- „Vidím, co tady zkouší. Sledovat nás.“ Takže jsem si dal záležet, aby jel skutečně za námi. (10)

6 Conclusion

This bachelor thesis seeks to cast light to various problems one might come across while translating from English into Czech. The practical part is created by side-by-side translation of two short-stories by V.S. Pritchett “Sense of Humour” and “The Fly in the Ointment.”

The theoretical part is divided into three main parts. Each part delves into one linguistic discipline. Morphological part focuses on chiefly on the differences between tenses, in the category of definiteness, modality and possessive pronouns. The syntactic aspect deals with proper nouns and names of places. Attention is also paid to idioms, phrasal verbs, fixed expressions and collocations, acronyms and peculiarities in terms of measures and currencies. In the syntactic part, I discuss differences in appearance and functions of subject, negation, passive voice, reporting clauses, participle and finally the functional sentence perspective.

In terms of the problematic aspects I had to deal with while translating, there were a few I would like to point out. While morphology did not strike me as such a complicated issue, lexicology and syntax certainly required quite a substantial amount of time and effort. I often had to read the Czech part a few times again as something just did not feel natural and I could not figure out what exactly it was. I realised that a single pronoun or a prefix could make a difference to the whole phrase or sentence. Moreover, I caught myself preserving the English word order and structures in the target language, which came out rather strangely. The matter of currency and its translation was also quite problematic for me, as I was not aware of the old English monetary system and it required further research.

All in all, I have to say that in spite of numerous confusions I gradually managed to get over, I was able to enjoy the compilation of this thesis. I learned many lexical units in the process and gained deeper understanding of the rules that have to be applied in translation, not to mention the syntactic differences between both languages, which seemed to be the most prominent. I hope I managed to keep the balance between the accuracy of the translation itself and preserving the original sense and meaning at the same time.

7 Sources:

Primary source:

PRITCHETT, V.S. *Complete collected stories*. London: Random House, 1990. Print.

Secondary sources:

CATFORD, J. C. *A Linguistic theory of translation*. Oxford: Oxford University Press, 1965. Print.

DUŠKOVÁ, Libuše. *Mluvnice současné angličtiny na pozadí češtiny*. 3. vyd., dotisk. Praha: Academia, 2006.

KNITTLOVÁ, Dagmar. *K teorii i praxi překladu*. 2nd ed. Olomouc: Univerzita Palackého, 2000. Print.

LEVÝ, Jiří. *Umění překladu*. Praha: Ivo Železný, 1998. Print.

Internet and digital sources:

Britannica: V.S. Pritchett [online]. [cit. 2017-02-10]. Available from: <https://www.britannica.com/biography/V-S-Pritchett>

Tense and aspect [online]. [cit. 2017-02-08]. Available from: <http://www.elearnenglishlanguage.com/blog/learn-english/grammar/tense-aspect/>

Translation journal: How to translate proper names [online]. [cit. 2017-02-08]. Available from: <http://translationjournal.net/journal/50proper.htm>

Translation journal: The translation of geographical names [online]. [cit. 2017-02-08]. Available from: <http://translationjournal.net/journal/28names.htm>

Literary devices: Colloquialism [online]. [cit. 2017-02-08]. Available from: <http://www.literarydevices.com/colloquialism/>

ProjectBritain: Understanding old British money [online]. [cit. 2017-02-08]. Available from: <http://projectbritain.com/moneyold.htm>

Převod jednotek [online]. [cit. 2017-02-08]. Available from: <http://www.jednotky.cz/delka/mile-na-kilometr-prevod/?hodnota=1&prevest=P%F8ev%E9st>

Pravopisně: Pravidla přechodníků [online]. [cit. 2017-02-08]. Available from: <http://pravopisne.cz/2012/10/pravidla-prechodniky/>